

- Öğr. gör. Orhan ŞENSES
- osenses@trabzon.edu.tr

HOŞ GELDİNİZ SEVGİLİ ÖĞRENCİLER

Gümrük Mevzuatı ve Serbest Bölgeler Dersi –
Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü

- Uluslararası ticaret yalnızca bir malın ülkeler arasında taşınması değildir.
- **Bu süreç;**
- mevzuat, belgeler, vergiler, denetimler ve lojistik uygulamalarla birlikte yürütülür.
- **Gümrük ise :**
- **bütün bu unsurların kesiştiği önemli bir alandır.**
- Bu derste teorik bilgileri gerçek ticaret ve taşıma örnekleriyle birleştirerek mesleki bakış açımızı geliştireceğiz.
- **Hepiniz için verimli ve başarılı bir dönem olmasını diliyorum.**

Important English Professional Words

- **By the way,!!!!!!** Is there anyone who can translate this?

- 1-Please, let everyone have a pen and a notebook.
- 2-Those who quit smoking will receive 10 points at the end of the term.
- 3-Please let me know immediately if I make a mistake or overlook something; that would make me happy.
- 4-I speak fast; if I start speaking too quickly, please warn me immediately so I can slow down.
- 5-If there is anything you don't understand, I will repeat it as many times as you like—just say so.
- 6-You can enter the class at any time you wish, without knocking or saying hello.

- DON'T WORRY;
- KNOWING THE ENGLISH TERMINOLOGY IS ENOUGH FOR YOU.

- Customs/logistics cannot be learned without knowing these words

- **ENGLISH TERMINOLOGY**

İngilizce

Customs

Customs procedures

Customs clearance

Declaration

Customs declaration

Declarant

Consignee

Consignor / Shipper

Goods

Import

Export

shipment

Release of goods

Türkçe

Gümrük

Gümrük işlemleri

Gümrükten çekme/gümrükleme

Beyan

Gümrük beyannamesi

Beyan sahibi

Alıcı

Gönderici

Eşya

İthalat

İhracat

sevkiyat

Eşyanın teslimi

Vergi & Mali Terimler

İngilizce

Customs duty

Tax

Exemption

Duty-free

Value of goods

Invoice value

CIF value

Customs value

Penalty / Fine

Türkçe

Gümrük vergisi

Vergi

Muafiyet

Vergisiz

Eşya değeri

Fatura bedeli

CIF kıymeti

Gümrük kıymeti

Ceza

Documents (very important ⚠)

İngilizce

Invoice

Packing list

Certificate of origin

ATR certificate

EUR.1 certificate

TIR Carnet

Insurance policy

Türkçe

Fatura

Çeki listesi

Menşe şahadetnamesi

ATR dolaşım belgesi

EUR.1 belgesi

TIR Karnesi

Sigorta poliçesi

Kontrol & Denetim

İngilizce

Inspection

Physical inspection

Document check

Risk analysis

Red line

Yellow line

Green line

Status: Customs Hold: gümrükte bekletiliyor

Türkçe

Muayene

Fiziki muayene

Belge kontrolü

Risk analizi

Kırmızı hat

Sarı hat

Yeşil hat

2) LOJİSTİK – TEMEL & GÜNLÜK KULLANILAN TERİMLER

İngilizce

Logistics

Supply chain

Transportation

Distribution

Storage

Warehouse

Inventory

Inventory management

Türkçe

Lojistik

Tedarik zinciri

Taşımacılık

Dağıtım

Depolama

Depo

Stok

Stok yönetimi

Taşıma Türleri

İngilizce

Road transport

Sea transport

Air transport

Rail transport

Multimodal transport*****

Intermodal transport*****

Kombine Taşımacılık*****

Container

Türkçe

Karayolu taşımacılığı

Denizyolu

Havayolu

Demiryolu

Çok modlu taşımacılık

Türler arası taşıma

Karma taşıma

Konteyner

- **delay** → gecikme
- **security concern** → güvenlik endişesi
- **insurance cost** → sigorta maliyeti
- **trade route** → ticaret rotası
- **alternative route** → alternatif güzergâh
- **customs procedure** → gümrük prosedürü
- **infrastructure** → altyapı
- **reliable** → güvenilir
- **established route** → oturmuş / yerleşik rota
- **freight price** → navlun fiyatı
- **trade corridor** → ticaret koridoru

- **Discharge a transit procedure** – transit rejimini sonlandırmak/ibra
- etmek
- **Movement Reference Number (MRN)** – hareket referans numarası

Everything that can interrupt trade.” “

Ticaretin aksamasına neden olabilecek her şey.”

- **Everybody starts with obvious risks.!!!!!!**

• War:	Savaş
• Political instability:	Siyasi istikrarsızlık
• Port congestion:	Liman sıkışıklığı
• Strikes:	Grevler
• Natural disasters.	Doğal afetler
• Sanctions:	Yaptırımlar
• customs restrictions:	Gümrük yaptırımları
• Cyberattacks:	Siber saldırılar
• insurance problems:	Sigorta problemleri
• infrastructure failures:	Alt yapı arızaları
• diplomatic tensions:	Diplomatik gerilimler

- “Do not forget,,
- He created four categories:
- **Political risk**
Operational risk
Financial risk
Regulatory risk (düzenleme riski)

Easy Memory Formula

- **A.TR =** Free Circulation
- **EUR.1 =** Preferential Origin
- **T1 / T2 =** Customs Transit
- **CMR =** Road Transport
- **MRN =** Electronic Customs Reference
- **GTIP =** Tariff Classification

1-MULTIMODAL TAŞIMACILIK

- Bir yükün, **en az iki farklı taşıma türü** kullanılarak taşınmasıdır.
- Taşıma sürecinde **birden fazla taşıma sözleşmesi** ve **birden fazla taşıyıcı** bulunabilir.
- **Örnek:**
Trabzon'dan **kamyon**la limana getirilen fındığın, **gemi**yle İtalya'ya taşınması ve oradan **tren**le Almanya'ya gönderilmesi.
- **Kara** yolu + **deniz** yolu + **demir** yolu kullanılmıştır.
- **Her taşıma aşaması için ayrı sözleşme yapılabilir.**
- **Yük**, taşıma türü değiştirilirken **başka bir araca veya taşıma kabına aktarılabilir.**

MULTIMODAL TAŞIMACILIK

Çoklu taşıma

Yük, en az iki farklı taşıma türü ile taşınır.
Aktarma sırasında yük farklı taşıma birimlerine aktarılabilir.

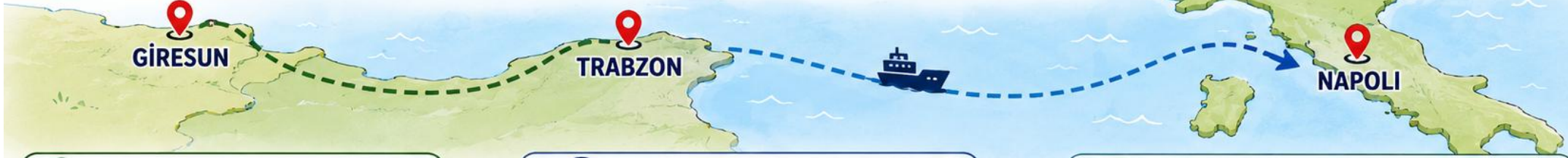
KARA
TAŞIMACILIĞI

DENİZ
TAŞIMACILIĞI

AKTARMA
(TRANSİT)

1 GİRESUN – FINDIK YÜKLEME

Fındık yüklenir ve
kamyon ile Trabzon Limanı'na taşınır.

2 TRABZON LİMANI – AKTARMA

Kamyondan konteynere / gemiye aktarma yapılır.
Yük farklı taşıma birimine aktarılabilir.

3 NAPOLI LİMANI – VARİŞ

Yük Napoli Limanı'na ulaşır.
Teslimata hazır hale getirilir.

ÖZET

FINDIK YÜKÜ

+

KARA TAŞIMACILIĞI
(Kamyon)

+

AKTARMA
(Liman)

+

DENİZ TAŞIMACILIĞI
(Gemi)

GİRESUN → TRABZON → NAPOLI

video

The plan :

- South Korea → Germany **by ship**
- Germany → Bulgaria **by rail**
- Bulgaria → Türkiye **by truck**
- Because more than one type of transport was used under one overall transport operation, Orhan explained to his new colleague:
- “This is an example of **multimodal transportation**.
- We are using sea, rail and road transport during the same logistics operation.”

2-İNTERMODAL TAŞIMACILIK

- Yükün, aynı taşıma kabı veya taşıma ünitesi içinde,
- **en az iki (2) farklı taşıma türüyle taşınmasıdır.**
- Taşıma türü değişir ancak **yükün kendisi elleçlenmez.**
- **Örnek:**
Ürünlerin bir konteynera yüklenmesi; konteynerin önce tırla limana, ardından gemiyle başka bir ülkeye ve son olarak trenle varış noktasına taşınması.
- Konteyner, treyler veya swap body gibi taşıma ünitesi değişmez.
- Yük konteynerden boşaltılıp tekrar yüklenmez.
- Hasar, kayıp ve elleçleme maliyeti azalır.

İTERMODAL TAŞIMACILIK

Animasyonlu akış

KARA
TAŞIMACILIĞI

DENİZ
TAŞIMACILIĞI

AKTARMA
(TRANSİT)

GİRESUN

TRABZON

NAPOLI

1 GİRESUN

Giresun'da fındık tek konteynere yükleniyor ve mühürleniyor.

2 GİRESUN → TRABZON

Aynı konteyneri taşıyan kamyon Trabzon'a doğru ilerliyor.

3 TRABZON LİMANI

Trabzon Limanı'nda aynı konteyner gemiye aktarılıyor. Konteyner değişmez.

4 TRABZON → NAPOLI

Aynı konteyner gemiyle Napoli'ye gidiyor ve limana ulaşıyor.

Türler arası taşıma: Aynı konteyner değişmez

1. Giresun: Fındık aynı konteynere yükleniyor ve mühürleniyor.

İTERMODAL TAŞIMACILIK

Animasyonlu akış

KARA
TAŞIMACILIĞI

DENİZ
TAŞIMACILIĞI

AKTARMA
(TRANSİT)

GİRESUN

TRABZON

NAPOLI

1

GİRESUN

Giresun'da fındık tek konteynere yükleniyor ve mühürleniyor.

2

GİRESUN → TRABZON

Aynı konteyneri taşıyan kamyon Trabzon'a doğru ilerliyor.

3

TRABZON LİMANI

Trabzon Limanı'nda aynı konteyner gemiye aktarılıyor. Konteyner değişmez.

4

TRABZON → NAPOLI

Aynı konteyner gemiyle Napoli'ye gidiyor ve limana ulaşıyor.

Türler arası taşıma: Aynı konteyner değişmez

1. Giresun: Fındık aynı konteynere yükleniyor ve mühürleniyor.

- “They are similar, but there is an important difference.
- In **intermodal transportation**, the cargo usually stays inside the same loading unit, such as a container, while different transport modes are used.”
- He pointed at the container number on the document.
- “This machine will remain inside the same container from Hamburg to Türkiye. The container may move from a ship to a train and later to a truck, but we do not unload the machine itself.”
- “So the container changes vehicles,
- but the goods stay inside.”

Temel fark

Multimodal taşımacılık

En az iki taşıma türü kullanılır.

Yük farklı araçlara aktarılabilir.

Tek veya birden fazla sözleşme olabilir.

Daha geniş bir kavramdır.

İntermodal taşımacılık

En az iki taşıma türü kullanılır.

Yük aynı konteyner veya taşıma ünitesinde kalır.

Esas özellik, yükün kendisinin elleçlenmemesidir.

Multimodal taşımacılığın özel bir türüdür.

Kısa kodlama:

- **Multimodal:** Taşıma türü değişir. (KAMYON-GEMİ-TREN VB)

-

İntermodal: Taşıma türü değişir, yükün bulunduğu taşıma ünitesi değişmez.

3-KOMBINE TAŞIMACILIK

- **Kombine taşımacılık**, yükün tek bir taşıma zinciri içinde **en az iki farklı taşıma türüyle** taşınmasıdır. Yolun büyük bölümü demiryolu, denizyolu veya iç suyuyla yapılır; karayolu ise çoğunlukla başlangıç ve bitişte kısa mesafeli olarak kullanılır.
- İntermodal taşımanın bir türüdür; **ana mesafe deniz**, demir veya iç suyuyla, **KARAYOLU KISMI MÜMKÜN OLDUĞUNCA KISA YAPILIR.**
- Kısaca:
- Her kombine taşıma intermodaldir; ancak her intermodal taşıma kombine taşıma değildir.

- **İntermodal a Örnek**

- Bir konteyner:

- Giresun'dan Trabzon'a kamyonla,

- Trabzon'dan Napoli'ye gemiyle,

- Napoli Limanı'ndan depoya kamyonla taşıyor.

- Konteyner açılmıyorsa bu **intermodal taşımadır.**

- Ayrıca yolun büyük kısmı gemiyle, kamyonla taşınan kısım kısa ise bu taşıma aynı zamanda **kombine taşımadır**.
- Ancak konteyner Ankara'dan İstanbul'a uzun mesafe kamyonla, sonra kısa mesafe gemiyle taşınırsa yük açılmadığı için **intermodal** olabilir; fakat karayolu ana taşıma türü olduğu için **kombine taşıma sayılmayabilir**.
- **En net fark:**
İntermodal = **yükün taşınma biçimine** bakar.
Kombine = taşıma türlerinin **mesafe içindeki ağırlığına** bakar.

Teslimat & Süre

İngilizce

Delivery

Lead time

Delay

Timely delivery

Loading

Unloading

Handling

Türkçe

Teslimat

Teslim süresi

Gecikme

Zamanında teslim

Yükleme

Boşaltma

Elleçleme

Maliyet & Risk

İngilizce

Logistics cost

Freight cost

Insurance

Damage

Loss

Claim

Türkçe

Lojistik maliyet

Navlun bedeli

Sigorta

Hasar

Kayıp

Tazminat talebi

Kurum adları güncellendi

- .
Eski ifadelerden
- “Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri”,
- **“Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri”** olarak;
- “Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı”
- ise **“Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı”** olarak değiştirildi.

Yusuf güney

Gümrükler Muhafaza (E) Genel Müdürü
Türk Gümrük Sistemi

Tarihsel bakış

- Tarih boyunca gümrüklerde **iki (2) çeşit vergi** alınmıştır:
- **1-** gümrük vergisi veya mahiyeti itibarıyla
- **gümrük vergisi** sayılan vergiler,
- **2-** gümrük vergisi sayılmayan ancak gümrüklerce alınan
- **sair vergilerdir (ek vergiler).**
- Sy. 5

Ek bilgi:

- **Soru:**Gümrük vergilerinin yanında ek vergi koymak için (örneğin Çin' e çocuk oyuncakları için) dünya ticaret örgütünden izin almaya gerek var mı yoksa Türkiye tek taraflı ek vergi koyabilir mi?
- Türkiye'nin **DTÖ'den önceden izin alması gerekmez.**
- Türkiye, Cumhurbaşkanı Kararı ile çocuk oyuncaklarına gümrük vergisi veya **ilave gümrük vergisi (İGV)** koyabilir.
- **Ancak bu yetki sınırsız değildir**; uygulamanın DTÖ kurallarına ve Türkiye'nin diğer uluslararası anlaşmalarına uygun olması gerekir.

- 1. Vergi bütün DTÖ ülkelerine uygulanıyorsa
- Türkiye, oyuncakların gümrük vergisini tek taraflı olarak artırabilir;
- fakat toplam vergi oranı Türkiye'nin DTÖ'ye taahhüt ettiği **bağlı tarife oranını** aşmamalıdır.
- DTÖ'nün GATT II. maddesi, ithalatta alınan normal gümrük vergilerinin taahhüt edilen üst sınırı geçmesini yasaklar.

- Örneğin:
- Türkiye'nin DTÖ'ye bağlı tarife üst sınırı %30,
- mevcut gümrük vergisi %10 ise,
- kural olarak %20'ye kadar ilave vergi konulabilir. $10+20=30$
- **Bunun için DTÖ'den izin alınmaz.**
- Gerekğinde düzenleme DTÖ'ye **bildirilir**; bildirim, izin almak anlamına gelmez.

- 2. Vergi özellikle yalnızca Çin'e uygulanacaksa:
- Türkiye, "Çin malı olduğu için" herhangi bir gerekçe göstermeden sadece Çin'e ek vergi koyamaz.
- Çünkü DTÖ'nün **en çok kayırlan ülke ilkesi** gereğince benzer ürünlerde DTÖ üyeleri arasında keyfî ayırım yapılamaz.

- Çin'e özgü **ilave vergi uygulanabilmesi için genellikle şu hukuki yollardan biri gerekir:**
- **Anti-damping vergisi:** Çinli ihracatçıların ürünü normal değerinin altında sattığı ve Türk üreticisine zarar verdiği soruşturmayla belirlenirse.
- **Telafi edici vergi:** Çin'deki üretici veya ihracatçıların **devlet sübvansiyonlarından yararlandığı ve bunun Türk üreticisine zarar verdiği belirlenirse.**
- **Korunma önlemi:** Oyuncak ithalatındaki ani ve ciddi artış yerli üreticiye ciddi zarar veriyorsa uygulanabilir.
- Ancak korunma önlemleri kural olarak yalnızca Çin'e değil, ilgili ürünü ihraç eden ülkelere genel olarak uygulanır.

- Bu önlemlerde soruşturma, zarar tespiti, savunma hakkı ve DTÖ'ye bildirim gibi işlemler gerekir.
- DTÖ'nün korunma önlemleri sistemi de soruşturmanın başlatılması ve önlem alınmasının DTÖ'ye bildirilmesini öngörür.

- **Türkiye’deki mevcut oyuncak uygulaması**
- Türkiye zaten oyuncakların önemli bir bölümünde İGV uygulamaktadır.
11 Temmuz 2026 tarihli düzenlemede, 9503 tarife pozisyonundaki bazı oyuncaklarda ülke grubuna ve GTİP’e göre **%15 veya %25’e varan İGV oranları** bulunmaktadır.
- Çin genellikle “diğer ülkeler” grubundaki oranlara tabi olur; ancak kesin oran oyuncağın 12 haneli GTİP’ine göre belirlenir.

- Ticaret Bakanlığı da bu düzenlemelerin DTÖ, Türkiye–AB Gümrük Birliği ve serbest ticaret anlaşmalarından kaynaklanan yükümlülükler dikkate alınarak hazırlandığını belirtmektedir.
- **Sonuç:** Türkiye DTÖ'den önceden izin almadan oyuncaklara İGV koyabilir.
- Fakat yalnızca Çin'e özel bir vergi koyacaksa;
- **bunun anti-damping, sübvansiyon veya benzeri hukuki ve soruşturmaya dayalı bir gerekçesi olmalıdır.**
- Aksi hâlde Çin, uygulamayı DTÖ uyuşmazlık çözüm mekanizmasına taşıyabilir.

• <https://chatgpt.com/c/6a6b2916-5394-83eb-9524-90e75171e9ab>

- Yine tarih boyunca gümrük sistemlerinde gümrük vergisi her zaman bu isim altında toplanmıyor, değişik isimler altında tahsil ediliyordu.
- Bazı toplumlarda ;
- **hazineye gelir sağlamak** gaye iken
- bazı toplumlarda ,
- kervan yollarında ticaret mallarının eşkiyaya karşı korunması ve **koruma için yapılan masraflar** bu verginin sebebini teşkil ediyordu.
- Sy. 5

- İlk çağlardan itibaren birçok toplumda, gümrük vergisinden başka, gümrüklerde alınan sair vergilerden (ek vergiler) biri, GEÇİT VERGİSİ idi. İç gümrük vergisi uygulamasında alınan bu vergi ülke içinde bir malın bir yerden başka bir yere sevk edilmesi sırasında ;
- nehirlerden,
- köprülerden, Tarihte Dede Korkut hikâyelerinde adı geçen Deli Dumrul, kuru derenin üzerine köprü kurmuş, geçenden 30 akçe, geçmeyenden 40 akçe alıyordu....
- veya bazı yollardan geçiş sırasında (bugün otoyol ve köprülerden alındığı gibi.....)
- tahsil ediliyordu.
- Sy.5

Teşkilat/bakanlık sembolü/logosu

YILLAR	TEŞKİLAT/BAKANLIK İSMİ	TEŞKİLAT/BAKANLIK SEMBOLÜ/LOGOSU ¹³⁵
....-1859	Maliye Vekaleti (Rüsumat Emaneti)	
1859-1909	Rüsumat Emaneti (Müstakil)	
1909-1931	Maliye Vekaleti (Rüsumat Umum Müdürlüğü)	
1931-1960	Gümrük ve İnhisarlar Vekaleti	

1960-1983	Gümrük ve Tekel Bakanlığı	
1983-1993	Maliye ve Gümrük Bakanlığı	
1993-2011	Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı	
2011-2018	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	

1993-2011	Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı	
2011-2018	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	
2018-....	Ticaret Bakanlığı	

GÜNÜMÜZ TÜRK GÜMRÜK İDARESİ

• I. MERKEZ TEŞKİLATI:

- Bu teşkilatlanma yapılırken ;
- bazı dönemlerde ;
- vergi toplama unsuru göz önünde tutularak Maliye Bakanlığına bağlanmış,
- bazı dönemlerde de ;
- **gümrüklerin yalnızca vergi toplamadığı, aynı zamanda insan, hayvan ve çevre sağlığına aykırı ürünlerin ülkeye girişinin önlenmesi bakımından koruma fonksiyonun da bulunduğu hususları da dikkate alınarak ;**
- müstakil olarak teşkilatlanması
- öngörülmüştür. Sy.55

• I. Merkez teşkilatı:

- Bilahare gümrüklerin ticari yönü dikkate alınarak kısmen de olsa bünyesinde iç ticaret teşkilatlanmasını ihtiva eden sanayi ve Ticaret Bakanlığının Ticaret bölümüyle birleştirilerek ;
- **2011 yılında Gümrük ve Ticaret Bakanlığı** adıyla teşkilatlandırılmış,
- bilahare 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesini müteakip sözü edilen bakanlığın içine Dış ticaret birimlerinin oluşturduğu Ekonomi Bakanlığı da alınarak, üç birimin birleştirilmesiyle bu defa **TİCARET BAKANLIĞI** adıyla yeniden teşkilatlandırılmıştır.
- Sy.55

Gümrük müdürlükleri

- Gümrük Müdürlükleri;
- 1-kara, hava, demiryolu ve deniz kapılarında konuşlanan ;
- -----**sınır gümrükleri** ile
- 2- dış ticaret potansiyeli bulunan il, ilçe veya beldelerde konuşlanan ;
- -----**iç gümrük idareleri** nden oluşmaktadır.
- Bugün itibariyle ülkemizde 30 kara, 8 demiryolu, 101 deniz ve 64 hava olmak üzere toplam 203 sınır kapısı bulunmaktadır.

Gümrük müdürlükleri

- Sınır kapılarının tamamında gümrük müdürlüğü;
 - **bulunmadığı gibi,**
- gümrük müdürlüğü bulunanların **tamamı da** –
- ekonomik ve siyasi (**Örneğin Ermenistan'la yaşanan siyasi problemler**) sınır kapısının kapatılması
- yada gümrük idaresinin idari yada teknik şartları nedeniyle
 - **- faal bulunmamaktadır.**

- Aynı şekilde tüm il merkezlerimizde **gümrük idaresi** bulunmadığı gibi –
- (Bayburt, Bilecik, Bingöl, Bitlis, Burdur, Çankırı, Düzce, Erzincan, Gümüşhane, Kastamonu, Kırklareli, Muş, Tunceli, Yozgat)
- **gümrük idaresi** bulunmamaktadır-
- sınır veya kıyı olması yada dış ticaret veya turizm potansiyeli bulunması nedeniyle **BİR KISIM İLÇE VE BELDELERDE**
- [(Akçakale (şanlıurfa), Hopa, İnebolu(Kastamonu), Ünye, Ürgüp(Nevşehir), Marmaris(muğla), Yüksekova(hakkari))]
- **gümrük idaresi** bulunabilmektedir.

Kısa örnekler

- Gümrük idareleri sadece il merkezlerine değil; sınır kapısı, liman, havalimanı, turizm merkezi veya yoğun dış ticaret faaliyetinin bulunduğu yerlere kurulur.
- **Akçakale ve Yüksekova :** sınır ticareti;
- **Hopa, İnebolu ve Ünye :** liman ticareti;
- **Marmaris:** deniz turizmi;
- **Ürgüp:** turizm ve bölgesel dış ticaret
- nedeniyle buna örnek gösterilebilir.

İlçe

Akçakale – Şanlıurfa

Hopa – Artvin

İnebolu – Kastamonu

Ünye – Ordu

Ürgüp – Nevşehir

Marmaris – Muğla

Yüksekova – Hakkâri

Gümrük kurulmasının temel nedeni

Suriye sınırında bulunması ve Akçakale Kara Hudut Kapısı'na sahip olması

Karadeniz kıyısında limana sahip olması ve Gürcistan sınırına yakınlığı

Karadeniz kıyısında tarihî bir ticaret limanına sahip olması

Ünye Limanı'nın yük taşımacılığında kullanılması ve bölgedeki sanayi ile ihracat faaliyetleri

Kapadokya'nın turizm merkezi olması ve Nevşehir'deki ihracatçı firmalara hizmet vermesi

Uluslararası yat, kruvaziyer ve feribot turizminin yoğun olması

İran sınırındaki Esendere Sınır Kapısı'na yakın olması ve sınır ticaretinin yoğunluğu

Kısa örnek

Türkiye'den Suriye'ye gönderilen yardım malzemeleri veya ticari eşyanın sınır geçiş işlemleri burada yapılabilir.

Hopa Limanı'na yabancı ülkeden gelen bir geminin taşıdığı eşyanın ithalat işlemleri Hopa Gümrüğünde yapılabilir. Hopa Gümrüğü liman içinde bulunmaktadır. [Hopa Gümrük Müdürlüğü](#)

İnebolu Limanı'na gelen veya limandan ihraç edilen dökme yüklerin ve ticari malların gümrük işlemleri burada gerçekleştirilebilir. Müdürlük liman içinde yer almaktadır. [İnebolu Gümrük Müdürlüğü](#)

Limandan ihraç edilen sanayi ürünleri veya gemiyle getirilen dökme yükler için gümrük işlemi yapılabilir. Ticaret Bakanlığı teşkilatında Ünye Gümrük Müdürlüğü bulunmaktadır. [Orta Karadeniz Bölge Müdürlüğü](#)

Nevşehir'de üretilen pomza, doğal taş, şarap, tarım veya sanayi ürünleri başka bir ile götürülmeden Ürgüp Gümrüğünde ihracata hazırlanabilir. Ürgüp Gümrüğü A sınıfı olduğu için yalnızca turizm değil, bölgenin genel ithalat ve ihracat işlemlerine de hizmet verir.

Rodos'tan gelen feribot yolcularının, yabancı bayraklı yatların ve kruvaziyer gemilerinin giriş-çıkış işlemleri burada yapılabilir.

İran'dan Esendere üzerinden gelen bir TIR'ın giriş, transit veya ithalat işlemleri bölgede yürütülebilir. Ticaret Bakanlığı teşkilatında hem Esendere hem de Yüksekova Gümrük Müdürlükleri bulunmaktadır. [Doğu Anadolu bağlantı müdürlükleri](#)

- Kara sınır kapılarında 29,
 - demiryolu sınır kapılarında 5,
 - deniz sınır kapılarında 46 ve
 - hava sınır kapılarında 14, olmak üzere
 - **94 Sınır Gümrük Müdürlüğü** ile;
-
- 10 Serbest Bölge ve 63 İç Gümrük Müdürlüğü olmak üzere toplam 167 Gümrük Müdürlüğünden 154'ü faal bulunmaktadır.

Türkiye'nin **Kara sınır Kapıları**/Gümrük İdareleri

Türkiye'nin **Demiryolu Sınır Kapıları**/Gümrük İdareleri

Türkiye'nin **Deniz Sınır Kapıları**/Gümrük İdareleri

Türkiye'nin **Hava Sınır Kapıları**/Gümrük İdareleri

- Güncel liste için bakınız:
- <https://ticaret.gov.tr/gumruk-islemleri/gumruk-idareleri/hudut-kapilari/deniz-hudut-kapilari>
- Güncel liste için bakınız:
- <https://ticaret.gov.tr/gumruk-islemleri/gumruk-idareleri/hudut-kapilari/hava-hudut-kapilari>

Karayolu Sınır Gümrük İdaresi/Kapıkule (Edirne)

Demiryolu Sınır Gümrük İdaresi/Uzunköprü (Edirne)

Havayolu Sınır Gümrük İdaresi/İstanbul

Denizyolu Sınır Gümrük İdaresi/Mersin

İç Gümrük İdaresi/Ankara

Serbest Bölge/Kayseri

- **Gümrük Müdürlükleri;**

- yapmaya yetkili oldukları gümrük işlemleri itibarıyla:

- **1-A sınıfı**

- **ve**

- **2-B Sınıfı**

- **Gümrük Müdürlükleri olarak iki sınıfa ayrılmaktadır.**

- Her gümrük idaresi her gümrük işlemini yapmaya yetkili değildir.

- A SINIFI **GÜMRÜK MÜDÜRLÜKLERİ**

- Her türlü gümrük işlemlerini yapmaya yetkili

- B SINIFI **GÜMRÜK MÜDÜRLÜKLERİ**

- yalnızca yolcu ve yolcu beraberli gelen eşya ile Bakanlıkça belirlenen diğer gümrük işlemlerini yapmaya yetkili

- Bugün itibarıyla 150 faal gümrük idaresinden yalnızca 6 gümrük idaresi B sınıfı olup, diğer tüm gümrük idareleri A Sınıfı Gümrük İdareleridir

- Diğer taraftan,
- **A Sınıfı gümrük idarelerinde de ,**
- **ihtisaslaşmaya (uzmanlaşmaya) gidilmiş olup,**
- özellik arz eden ve uzmanlaşma gerektiren kimi gümrük işlemleri ; (Isparta halısı, rize çayı vb.)
- **kimi gümrük müdürlüklerince yerine getirmek** üzere Bakanlıkça yetkilendirilmekte ve ilgililere duyurulmaktadır.
-

- Halen 20 grup eşya ve/veya sektörde
- (Örneğin; HALI ithalatının :
- Isparta,
- AB menşeli olmayan ÇAKMAK ithalatının :
- Ankara
- Gümrüğünden yapılması gibi) **münhasıran Bakanlıkça,**
- 7 grup eşya ve/veya sektörde ise
- (Örneğin ÇAY ithalatının
- Rize
- Gümrüğünden yapılması gibi) **Tarım ve Orman Bakanlığınca** yürütülen ihtisas gümrüğü uygulaması bulunmaktadır.

Sy.99

- TÜRK GÜMRÜK REJİMLERİ VE DİĞER
GÜMRÜK İŞLEMLERİ

TÜRK GÜMRÜK REJİMLERİ VE DİĞER GÜMRÜK İŞLEMLERİ

- **Türk Gümrük Sisteminin iki temel kaynağı olan:**

- 1- **Gümrük Kanunu** ile (4458)
- 2- **Gümrük Yönetmeliği**ni esas alarak :

- **gümrük işlemlerini :**

- **bireysel** ve
- **ticari işlemler ,**
- olarak iki başlık altında toplayabiliriz.

• I- Bireysel Gümrük İşlemleri:

- Türk Gümrük İdarelerinde bireysel gümrük işlemleri;
- yolcu beraberinde getirilen eşya için ,
- kara, hava, deniz ve demiryolu yolcu giriş ve çıkış kapılarında gümrük muhafaza memurları tarafından yerine getirilmektedir.
- **Yolcu Beraberi Eşya Muafiyeti**
 - Türkiye'ye giriş yapan yolcuların beraberlerinde getirdikleri eşyalar için:
 - Kara yolu ile girişlerde: **430 Avro**
 - Hava ve deniz yolu ile girişlerde: **1.500 Avro**
 - değere kadar olan eşya için basitleştirilmiş muafiyet uygulanmaktadır.
 - *(Ticari miktar ve mahiyet arz etmemesi şartıyla)*

Muafiyet(_{vergiden}) Kapsamındaki Eşyalara Örnekler

- Cep telefonu (belirli sürelerde kayıt şartlarıyla)
- Fotoğraf makinesi
- Dizüstü bilgisayar
- Tablet
- Saat
- Kişisel takılar
- Kişisel kıyafetler
- Spor ekipmanları

Muafiyet Kapsamı Dışındaki Eşyalar

- Ticari miktardaki ürünler
- Satış amacıyla getirilen mallar
- Yasaklı veya izne tabi ürünler
- Ticari nitelikte elektronik ürünler

- Yolcu beraberi eşyalarda muafiyet limiti aşılsa **sadece aşan kısım vergilenmez**. Eşyanın kıymeti limitin üzerine çıkıyorsa, eşyanın **tamamı** üzerinden tek ve maktu vergi uygulanır.
- Örnek:
 - **Hava yoluyla gelindiğinde:**
 - Eşyanın değeri: **1.400 €** → Muafiyet kapsamında, vergi yok.
 - Eşyanın değeri: **1.600 €** → Limit aşıldığı için ****sadece 100 € değil, 1.600 €'nun tamamı** vergilendirilir.
 - ****Hava ve deniz yolu ile girişlerde: 1.500 Avro**

örnekte hava yoluyla gelen yolcu için verilen limit **1.500 €** idi.

Dolayısıyla:

- Eşya değeri: **1.600 €**
- Limit: **1.500 €**
- Fark: **100 €**

Yani "200 €" değil, **100 € aşmış oluyor.**

Ama asıl vurgulamak istenen nokta şuydu:

 Yanlış yorum:

$1.600 \text{ €} - 1.500 \text{ €} = 100 \text{ €} \rightarrow$ sadece 100 € vergilendirilir.

 Doğru yorum:

Limit aşıldığı için yolcu muafiyeti uygulanmaz ve vergilendirme eşyanın **tam kıymeti** üzerinden yapılır (ilgili rejimin şartlarına göre).

Posta ve Hızlı Kargo Yoluyla Gelen Eşya Muafiyetleri

- **Tanım**
- Posta veya hızlı kargo taşımacılığı (kurye) yoluyla yurt dışından gelen, ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşyanın belirli şartlar altında basitleştirilmiş gümrük işlemlerine tabi tutulmasıdır.
- Örnek:
- DHL
- UPS
- FedEx
- TNT
- EMS
- PTT

Temel Şartlar

- Eşya ticari amaçlı olmamalıdır.
- Kişisel kullanım amaçlı olmalıdır.
- Miktarı ticari nitelik göstermemelidir.
- Posta veya hızlı kargo taşımacılığı ile gelmelidir.

Güncel Parasal Limit (kargo için)

- Günümüzde posta ve hızlı kargo yoluyla gelen eşyalarda:
- **30 Avro'yu geçmeyen gönderiler** gümrük vergilerinden muaftır.
- 30 Avro üzerindeki gönderiler ise gümrük vergisine tabidir.
 - **30 avro da sıfır (0) a indirildi**

Muafiyet Kapsamındaki Eşyalara Örnekler

- Kitap
- Oyuncak
- Elektronik aksesuarlar
- Giyim ürünleri
- Kişisel kullanım amaçlı küçük eşyala

Muafiyet Kapsamı Dışındaki Eşyalar

- Ticari miktardaki ürünler
- Alkol ve tütün mamulleri
- Kozmetik ürünlerin bazı türleri
- Ticari amaçlı elektronik ürünler

Yolcu Beraberi Eşya

Yolcu ile birlikte gelir

Daha yüksek muafiyet limitleri uygulanabilir

Yolcu girişinde kontrol edilir

Posta/Hızlı Kargo

Kargo ile gelir

30 Avro sınırı uygulanır (sıfırlandı)

Gümrük antreposunda kontrol edilir

- **430 Avro yolcu beraberi hediyeelik eşya muafiyeti hâlen devam etmektedir.**
- Kaldırılan muafiyet, posta/hızlı kargo gönderilerindeki 30 Avro sınırıdır.

Temmuz 2026 da yeni uygulama

- **1. E-Ticarette 150 Avro Meselesi**

- 150 Avro ifadesi tek başına “150 Avroya kadar her ürün vergisizdir” anlamına gelmez. 2026 itibarıyla konu özellikle Avrupa Birliği’nin düşük kıymetli e-ticaret ithalat rejimindeki değişiklik ve Türkiye’nin buna karşı geliştirdiği elektronik A.TR sistemiyle ilgilidir.

Temmuz 2026 da yeni uygulama

- **1.1. Eski AB uygulaması**

- 1 Temmuz 2026 öncesinde AB dışından gelen ve kıymeti 150 Avroyu aşmayan e-ticaret gönderilerinde gümrük vergisi muafiyeti bulunuyordu. Bu muafiyet KDV'den otomatik muafiyet anlamına gelmiyordu.
- Çin → Almanya, 100 € ürün: düşük kıymet gümrük vergisi muafiyetinden yararlanabiliyordu.
- Türkiye → Almanya, 100 € ürün: aynı düşük kıymet muafiyeti nedeniyle A.TR avantajı pratikte daha az görünür hale gelebiliyordu.

1.2. 1 Temmuz 2026 değişikliği

- AB, 1 Temmuz 2026 itibarıyla 150 Avroya kadar olan düşük kıymetli e-ticaret gönderilerindeki gümrük vergisi muafiyetini kaldırdı.
- Geçici dönemde 150 Avroyu aşmayan mesafeli satış gönderilerinde ürün kalemi başına 3 Avroluk geçici gümrük vergisi uygulaması getirildi.
- **Dikkat:** “150 € altı = vergisiz” şeklindeki eski ezber artık güncel değildir.

1.3. Türkiye neden elektronik A.TR sistemi kurdu?

- Türkiye, AB ile Gümrük Birliği ilişkisi nedeniyle AB e-ticaretinde üçüncü ülkelerle aynı konuma düşmemek için BGB kapsamındaki düşük kıymetli ihracatta kolaylaştırılmış A.TR sistemini devreye aldı. BGB kapsamında AB'ye ihraç edilen ve kıymeti 150 Avroyu aşmayan eşya için A.TR, BGB veri alanlarından elektronik olarak oluşturulabilmektedir. Sistem hızlı kargo operatörleri ve posta idaresinin kullanımına 3 Temmuz 2026 itibarıyla sunuldu.
- Basitleştirilmiş Gümrük Beyannamesi (BGB)

2. Çin → AB ile Türkiye → AB Karşılaştırması

Kriter	Çin → AB	Türkiye → AB
Örnek ürün değeri	100 €	100 €
Eski 150 € muafiyeti	Vardı	Vardı
1 Temmuz 2026 sonrası	Muafiyet kaldırıldı	Muafiyet kaldırıldı
AB ile Gümrük Birliği	Yok	Var
A.TR imkanı	Yok	Uygun eşya için var
≤150 € BGB'de elektronik A.TR	Yok	Var
Ana sonuç	Yeni gümrük yükü doğabilir	Gümrük Birliği avantajı korunabilir

- Ana fikir: 150 Avro muafiyeti kalkınca Türkiye'nin Gümrük Birliği avantajı e-ticarete yeniden görünür hale gelmiştir.
 - **De minimis** uygulaması,
- tam olarak **düşük kıymetli gönderiler için tanınan vergi/gümrük kolaylığı** anlamına geliyor.
- “Önemsiz derecede küçük / dikkate alınmayacak kadar düşük”

- E-ticarette kullanıldığında ise mantık şu:
- Bir ülke, çok düşük değerli gönderiler için “bu kadar küçük tutar için tam gümrük vergisi prosedürü uygulamayayım” diyebilir.

- Esas itibarıyla Türkiye'ye girişte vergi alınmasının söz konusu olması hasebiyle giriş işlemlerini dikkate alarak ifade etmek gerekirse;
- **Türkiye'ye giriş yapan yolcuların gümrük işlemleri;**
 - vergiye tabi eşyası **bulunmaması** halinde :
- yolcu salonlarında, bunun için ayrılmış Türkçe ve İngilizce **“Gümrükten Muaf/Nothing To Declare”** yazılı veya bu anlama gelen Yeşil Renkli hattan,

- vergiye tabi eşyası bulunması halinde :
- “Gümrüğe Tabi/Goods To Declare” yazılı veya bu anlama gelen **Kırmızı Renkli** hatlardan geçişlerinde yerine getirilmektedir.
- Denetimler Yolcu Salonlarında kurulu bulunan Bagaj X-Ray cihazları yardımıyla yolcuların bagajları taranarak kontrol edilmekte, alınacak sonuca göre işlem tesis edilmektedir.

• II- Ticari Gümrük İşlemleri :

- Ticari nitelikteki eşyası ile ;
- **Türkiye'ye giren, çıkan veya Türkiye'den transit geçen,**
- **her türlü ticari emtianın ;**
- kara, hava, deniz ve demiryolları sınır kapıları veya limanlarda veya götürüldükleri iç gümrüklerin denetiminde bulunan antrepolarda veya geçici depolama yeri ve gümrükçe izin verilen yerlerde yapılan gümrük işlemleri de ticari gümrük işlemlerini oluşturmaktadır.
-

- Tüm ticari gümrük işlemlerini bir tablo halinde aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz:

GÜMRÜKÇE ONAYLANMIŞ İŞLEM VE KULLANIMLAR

Gümrük Rejimleri

Gümrükçe Onaylanmış Diğer İşlem ve Kullanım Şekilleri

➤ *Serbest Dolaşıma Giriş*

➤ *Transit*

➤ *Ekonomik Etkili
Gümrük Rejimleri*

➤ *İhracat*

- *Antrepo*
- *Dahilde İşleme*
- *Gümrük Kontrolü
Altında İşleme*
- *Geçici İthalat*
- *Hariçte İşleme*

➤ *Serbest Bölgeler*

➤ *Yeniden İhracat*

➤ *İmha*

➤ *Terk*

• Şimdi tüm bu gümrük işlemlerine kısaca değinelim:

- a) Gümrük Rejimleri (Customs Regimes) Gümrük Rejimlerini;
- i. Genel Gümrük Rejimleri
- ii. Ekonomik Etkili Gümrük Rejimleri
- olmak üzere iki başlık altında inceleyebiliriz.
- Rejimlerinin incelenmesine geçmeden önce, her bir rejimin tanımında karşılaşacağımız Türkiye Gümrük Bölgesi kavramını tanımlamakta yarar vardır.
- **Türkiye Gümrük Bölgesi veya Gümrük Bölgesi;**
- Türkiye Cumhuriyeti topraklarını, karasularını, iç sularını ve hava sahasını kapsayan alanı ifade etmektedir.

- i. Genel Gümrük Rejimleri

- Not:

- 122. slayta kadar (**GÜMRÜK İŞLEMLERİNİN TEMEL YAPI TAŞLARI**)
- olan kısım diğer bölümlerde anlatılacağı için burada anlatılmayacak

- **1. Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi (Free Circulation);**
- Kamuoyunda sıklıkla “İthalat”(millileştirme) olarak bilinen gümrük rejimidir. Eskiden mevzuatımızda da bu şekilde yer alırdı.
- Avrupa Birliği ile Gümrük Birliğinin gerçekleştirilmesinden sonra Serbest Dolaşıma Giriş ifadesi kullanılmaya başlanılmıştır.
- Özelliği gereği ülkeye gelen eşyaya uygulanacak işlemlerin hassasiyeti – her ülkede olduğu gibi **özellikle vergilendirme - nedeniyle Türk Gümrük Kanunu’nda en fazla maddenin yer aldığı rejimdir.**

- Sadece gümrük kanununda değil, dış ticaret mevzuatında ve diğer kurum ve kuruluşların ithalatla ilgili işlemleri de bu rejim hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir.
- Bir tanım vermek gerekirse;
- Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi;
- Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşyaya ticaret politikası önlemlerinin uygulanması,
- eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması ve
- kanunen ödenmesi gereken vergilerin tahsili
- işlemlerinin yapılmasıdır.

- **2. Transit Rejimi (Transit);**
- Kısaca **gümrük işlemine tabi bir eşyanın ;**
- **Türkiye Gümrük Bölgesi içinde bir noktadan diğer bir noktaya taşınmasıdır.**
- Geniş anlamda bir tanım yapacak olursak; Transit Rejimi;
- ithalat vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmayan,
- serbest dolaşıma girmemiş eşya ile
- ihracatla ilgili gümrük işlemleri tamamlanmış eşyanın,
- gümrük gözetimi altında ;
- Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki bir noktadan diğerine teminat alınarak veya işlemin özelliğine göre teminat alınmadan transit beyannamesi, TIR Karnesi ve diğer transit belgeleriyle taşınması ilişkin işlemlerde uygulanan gümrük rejimidir.

- **3. İhracat Rejimi (Exportation);**

- Serbest dolaşımda bulunan eşyanın varsa ticaret politikası önlemleri ve ihracat vergileri de dahil olmak üzere ihraç amacıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkışına ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir.

- ii. Ekonomik Etkili Gümrük Rejimleri

- ii. Ekonomik Etkili Gümrük Rejimleri
- Genel Gümrük Rejimlerinden farklı olarak ;
- niteliği gereği ekonomik bir etki doğuran ve uygulanması bir izin başvurusuna, izin alınmasına ve teminata bağlı olan ve belirli süreler içinde sonuçlandırılması gereken işlemlerin yapıldığı gümrük rejimlerine verilen isimdir. Bu rejimler şunlardır:
 - - Antrepo Rejimi, - Dahilde İşleme Rejimi , - Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimi, - Geçici İthalat Rejimi, - Hariçte İşleme Rejimi.

- **1- ANTREPO REJİMİ**

- Antrepolar özelliğine göre A, B, C, D, E ve F tipi antrepolar olmak üzere çeşitlere ayrılmaktadır. Bunlardan A, B ve F tipi antrepolar Genel Antrepolar, yani umuma açık, herkes tarafından getirilen eşyaların konulduğu, C, D ve E tipi antrepolar ise Özel antrepolar, yani sadece antrepo işleticisi firmaların eşyalarının konulduğu antrepolardır.

- **2. DAHİLDE İŞLEME REJİMİ (INWARD PROCESSING);**
- Serbest dolaşımda olmayan eşyanın, işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanılmasından sonra Türkiye Gümrük Bölgesinden yeniden ihraç edilmesi amacıyla, gümrük vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın ve vergileri tahsil edilerek veya teminata bağlanmak suretiyle, geçici olarak ithal edilebildiği gümrük rejimidir.
- **Not:**
- **Türkiye ihracatının yaklaşık yarısı, Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ithal edilen ham madde ve ara mallarının işlenerek ihraç edilmesine dayanmaktadır. (%40-50)**

- **2. Dahilde İşleme Rejimi (Inward Processing);XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX**
- 1.1.Şartlı muafiyet sistemi ve
- 1.2.geri ödeme sistemi
- olmak üzere iki tür uygulaması vardır.
- **Eşyanın işlem görmüş ürünler şeklinde ihracı halinde,**
- bunun için alınan teminatın iade edildiği sisteme şartlı muafiyet,
- **eşyanın serbest dolaşıma girişi esnasında tahsil edilen vergilerin iade edildiği sisteme ise**
- **geri ödeme sistemi** denir.
- Ülkemizde finansal gerekçelerle büyük çoğunlukla **şartlı muafiyet sistemi kullanılmakta**, geri ödeme sistemine fazlaca başvurulmamaktadır. XX

- Dahilde işleme rejimini basit bir örnekle açıklamak gerekirse, örneğin bisküvi imalatçısı bir firmanın bu sistemi kullandığını düşünelim. Söz konusu firma bisküvi üretimi için gerekli yağ, şeker ve un gibi hammaddeleri yurt dışından ya vergilerini ödeyerek (geri ödeme sistemi) ya da vergilerini ödemeksizin bu vergileri teminata bağlayarak (şartlı muafiyet sistemi) Türkiye'ye getirecektir. Üretim tamamlandıktan sonra üretilen bisküviler yurt dışına ihraç edildiğinde geri ödeme sisteminde ödenen vergiler geri alınacak, şartlı teminat sisteminde ise bağlanan teminat çözülecektir.
- İhracatı teşvik amaçlı kullanılan Dahilde İşleme Rejiminde üreticilere kolaylık sağlamak adına aynı teknik özelliklere sahip ve aynı kalite ve miktarda ürünün (eşdeğer eşya) yurt içinden temin edilebilmesine de imkan sağlanmaktadır.

- **3. GÜMRÜK KONTROLÜ ALTINDA İŞLEME REJİMİ (PROCESSING UNDER CUSTOMS CONTROL);**
- Bu rejim; Serbest dolaşıma girmemiş eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde, ithalat vergilerine veya ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın,
- niteliğini veya durumunu değiştiren işlemlere tabi tutulmaları
- ve bu işlemlerden elde edilen ürünlerin gümrük vergileri üzerinden serbest dolaşıma girmelerine
- ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir.
- Elde edilen bu tür ürünler, **işlenmiş ürün** olarak adlandırılır.

- XXX
- Bu rejimi de basit bir örnekle açıklamak gerekirse,
- örneğin, bir çantayı vergilerini ödeyerek doğrudan serbest dolaşıma sokmak yerine,
- Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimini kullanarak:
- **çantanın hammaddesi olan deriyi Türkiye'ye getirerek işledikten sonra serbest dolaşıma sokmak mümkündür.**
- Böylece işçilik faaliyeti yurt dışında değil Türkiye'de yapılmış olmaktadır.
- XXX
X

- **4. GEÇİCİ İTHALAT REJİMİ (TEMPORARY IMPORTATION);**
- Serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma dışında, herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracına imkan sağlayan hükümlerin uygulandığı rejimdir.

- **5. HARIÇTE İŞLEME REJİMİ (OUTWORD PROCESSING);**
- Serbest dolaşımdaki eşyanın hariçte işleme faaliyetlerine tabi tutulmak üzere Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak ihracı ve bu faaliyetler sonucunda elde edilen ürünlerin ithal vergilerinden tam veya kısmi muafiyet suretiyle yeniden serbest dolaşıma girişine ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir. Bu rejim de eskiden mevzuatımızda yer alan geçici ihracatın gümrük birliği sonrası daha geliştirilmiş ve başka işleme faaliyetlerini de içeren hali olarak karşımıza çıkmaktadır.

- **b) Gümrükçe Onaylanmış Diğer Kullanım Şekilleri**

- Türk Gümrük Sisteminde gümrük işlemleri sadece gümrük rejimlerinden ibaret değildir. Bunun dışında başka iş ve işlemler de vardır. Bunları Gümrükçe Onaylanmış Diğer Kullanım Şekilleri olarak adlandırılmaktadır. Bunlar;
 - [?] Serbest Bölgeler,
 - [?] Yeniden İhracat,
 - [?] İmha,
 - [?] Terk,

• GÜMRÜK İŞLEMLERİNİN TEMEL YAPI TAŞLARI

- Buraya kadar anlattığımız tüm gümrük rejimleri ve diğer gümrük işlem ve kullanım şekillerinin uygulanması **4 temel yapı taşı üzerine oturmaktadır.**
- Yani bu 4 temel yapı taşı olmadan herhangi bir gümrük rejiminin veya gümrük uygulamasının yapılması mümkün değildir. Bunlar;
 - 1. Tarife
 - 2. Menşe
 - 3. Kıymet
 - 4. Beyan
- Şimdi bu yapı taşlarını kısaca izah edelim:

- 135. slayta kadar kısım (**beyan** a kadar) diğer notlarda anlatılacağından burada anlatılmayacak

• I- Tarife

- Denilebilir ki, Tarife gümrüğün beyni mesabesindedir.
- Yani tarife olmadan ticari herhangi bir gümrük işleminin yürütülmesi mümkün değildir. Tarife
- hem eşyanın tüm dünyaca ortaklaşa tespit edilen hangi kodda yer aldığını belirler,
- hem de bu eşyadan hangi gümrük vergi veya fonlarının alınacağını ve
- bu eşyanın ülkeye giriş veya çıkışında, ülke güvenliği, insan sağlığı, çevre, hayvan ve bitkilerin korunması için hangi önlemlerin uygulanması gerektiğini belirler.

• II- Menşe:

- Gümrük işlemlerinin yapı taşlarından biri de eşyanın menşeyinin tespiti. İthalata veya ihracata konu eşyanın vergilendirme ve ticaret politikası önlemlerinin uygulanması
- (gözetim ve korunma önlemleri, miktar kısıtlamaları, anti-damping vergisi vs.)
- için işleme konu eşyanın hangi ülke menşeli olduğu yada o ülke menşeli sayılması gerektiğinin bilinmesi gerekir.
- Menşei;
- a) Eşyanın tercihli olmayan menşei,
- b) Eşyanın tercihli menşei
- olmak üzere iki grupta toplanmaktadır.

- a) Eşyanın tercihli olmayan menşei:
- Türk Gümrük Tarifesinin uygulanması, eşya ticaretine ilişkin tarife önlemleri dışında, hükümetçe oluşturulan önlemlerin uygulanması ve menşe şahadetnamelerinin hazırlanması ve verilmesi amacıyla kullanılan menşe uygulamasıdır. Bu gibi durumlarda Menşe Şahadetnamesi (Certificate of Origin) kullanılacaktır.

- b) Eşyanın tercihli menşei:
- Anlaşmalarla veya hükümet kararları ile belirlenen ülke eşyasına tercihli (indirimli veya sıfır) tarife uygulamalarından yararlandırılmak amacıyla uygulanmaktadır.
- Örneğin;
- AB ülkelerinden ithal edilmek istenilen eşya için gümrük vergisi ödenmek istenmiyorsa,
- EUR.1 Dolaşım Belgesinin Türk Gümrük İdaresine sunulması gerekmektedir.

- b) Eşyanın tercihli menşei:
- Ayrıca AB'den ithal edilmek istenen eşya ile ilgili A.TR Dolaşım Belgesinin ibrazı halinde de gümrük vergisi alınmasa da ,
- A.TR Dolaşım Belgesi, eşyanın serbest dolaşım durumunda olduğunu gösteren bir belge olup eşyanın menşei ni göstermemektedir.
- Diğer taraftan AB'den A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde gelen eşya, Türkiye tarafından uygulanan mali yükümlülük lere (ilave gümrük vergisine, ek mali yükümlülü ğ e ve ticaret politikası önlemine) tabi olabilir. Bu takdirde ilgili eşya için menşe şahadetnamesinin sunulması gerekli olabilir.

- c) **Bağlayıcı Menşe Bilgisi (Binding Origin Information):**
- Tıpkı Bağlayıcı Tarifesi uygulamasında olduğu gibi, gümrük işlemine konu eşyanın menşeyinin tespitinde güçlük çekiliyor ise ilgililer tarafından Bakanlığa müracaatla Bağlayıcı Menşe Bilgisi talebinde bulunulabilmektedir.
- Talep üzerine Bakanlıkça yine ücretsiz olarak ilgililere Bağlayıcı Menşe Bilgisi verilmektedir.
- Bağlayıcı Menşe Bilgisinin idarece karar verilebilmesi için gereken tüm belgelerin temin edildiği tarihten itibaren beş ay içinde başvuru sahibine bildirilmesi gerekmektedir.
- Bağlayıcı Menşe Bilgisi kararı üç yıl süreyle geçerlidir

• **III- Kıymet:**

- Gümrük İşlemlerinin yapı taşlarından bir diğeri de eşyanın kıymetidir. Mevzuatımızda kıymetle ilgili hükümler geniş olarak düzenlenmiştir.

Kıymetin tespiti :

- ithale konu eşyada,
- o eşyadan alınacak vergi ve fonların tespitinde;
- ihracında ise;
- KDV ve varsa diğer vergilerin iadesi bakımından
- büyük önem taşımaktadır

- İthal eşyasının gümrük kıymeti,
 - eşyanın faturasında yer alan satış bedelidir.
-
- Satış bedeli, Türkiye'ye ihraç amacıyla yapılan satışta fiilen ödenen veya ödenecek fiyat olarak tespit edilmektedir. Mükellefler tarafından beyan edilen kıymet gümrük idaresince uygun bulunmaz veya eşyanın kıymeti satış bedeli yöntemiyle tespit edilemezse, mevzuatımızda yer alan diğer kıymet tespit yöntemlerinden biriyle tespit edilir. Bu yöntemler;

kitabımızın Türk Gümrük Vergilendirme Sistemi başlıklı 4. bölümünde de belirtildiği gibi;

- [?] Aynı Eşyanın Satış Bedeli Yöntemi,
- [?] Benzer Eşyanın Satış Bedeli Yöntemi,
- [?] Eşyanın ithal ülkesindeki satış fiyatına dayalı İndirgeme Yöntemi,
- [?] Eşyanın ihraç ülkesindeki üretim maliyetine dayalı Hesaplanmış Kıymet Yöntemi ve
- [?] Bütün yöntemlerin sırasıyla esnek kullanımını öngören Geri Dönüş Yöntemi'dir.

- 147 YE KADAR
- **(TÜRK GÜMRÜK VERGİLENDİRME SİSTEMİ)**
DİĞER NOTLARDAN ANLATILACAĞI İÇİN BURADA ANLATILMAYACAK

• **IV- Beyan:**

- Gümrük işlemlerinin başlatılabilmesi için işleme muhatap olan ilgililerin beyanı şarttır. Bu nedenle gümrük işlemlerinin temel yapı taşlarından biri de beyandır.
- Türk Gümrük Sisteminde “Beyan” şu yollardan biriyle yapılır:
 - **a) Yazılı Beyan**
 - I- Normal Usulde Beyan
 - II- Basitleştirilmiş Usulde Beyan
 - i. Eksik Beyan
 - ii. Ticari veya idari belgeyle beyan
 - iii. Kayıt Yoluyla Beyan
 - III- Özel Beyan

- **b) Sözle Beyan**
- **c) Bilgisayar Veri İşleme Yoluyla Beyan**
- **d) Başka Bir Tasarruf Yoluyla Beyan**

- **a) Yazılı Beyan**

- Bu beyan türü, önceleri her ülkenin –bu arada Türkiye’nin de- kendi ihtiyaçları çerçevesinde geliştirdiği beyana ilişkin gerekli olduğu düşünülen bilgilerin önceleri “çarşaf beyanname” olarak belirtilen büyük ebatlarda kağıt ortamında düzenlenen beyanname doldurulmak suretiyle, bilahare,
- **1996 yılından itibaren** ise Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği’nin tesis edilmesinden sonra, Dünya Gümrük Örgütüne üye tüm ülkeler tarafından ortaklaşa kullanılan ve yine kağıt ortamında verilen tek tip gümrük beyannamesi (**SAD; single administrative document**) doldurulmak suretiyle yapılan beyandır.

- Bilgisayar kullanımının yaygın olmadığı yıllarda beyannamelerin büyük bir bölümü bu şekilde kağıt ortamında beyanname doldurulmak suretiyle yapılmaktaydı.
- **1998 yılından itibaren**
- bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla beyanın başlamasıyla kağıt ortamında beyan önemini yitirmeye başlamıştır.
- **Bugün beyanların hemen neredeyse tamamı bilgisayar ortamında yapılmaktadır.** Bu nedenle bu beyan türü ile ilgili söyleyeceğimiz her şey – bazı istisnalar hariç - bilgisayar veri tekniği ile beyan için de geçerlidir. Yazılı beyan;

- i. Normal Usulde beyan
 - ii. Basitleştirilmiş Usulde Beyan
 - iii. Özel Beyan
-
- olmak üzere 3 kısma ayrılmaktadır.

- **i. Normal Usulde beyan;**
- beyanın tek tip gümrük beyannamesindeki tüm bilgilerin doldurulması ve beyannameye eklenmesi gereken belgelerin tamamının eklenmesi suretiyle yapılan beyandır.
- Gümrük Beyannamesi formları, ya sekiz nüshalı bir takım ya da dört nüshalı iki takım şeklinde sekiz nüshadan oluşmaktadır. İhracat işlemlerinde 1, 2 ve 3, transit işlemlerinde 1, 4 ve 5, ithalat işlemleri için 6, 7 ve 8 no'lu nüshalar kullanılmakta olup, bir beyanname örneği kitabımızın ekler bölümünde bulunmaktadır.

- **ii. Basitleştirilmiş Usulde Beyan;**

- AB ile gümrük birliği sonrası mevzuatımıza giren bu beyan türü, gerekli şartları taşıyan mükelleflere;
- 1. Beyannamelerdeki bilgilerin bazılarını yazmadan veya beyannameye eklenmesi gereken belgelerden bazıları eklenmeden de beyan yapılabilmesi (Eksik Beyan),
- 2. Beyanname yerine ticari veya idari bir belgeyle beyan yapılabilmesi (Ticari ve İdari bir belgeyle Beyan),
- 3. Beyanname veya hiçbir belge olmasa da mükellefçe işlemin yalnızca kayda alınması suretiyle beyan yapılabilmesi (Kayıt Yoluyla Beyan),
- şekillerinden biriyle gümrük işlemlerine konu eşyanın Türk Gümrük İdaresi'ne beyan edilmesidir.

- **iii. Özel Beyan ise,**
- normal ticari işlemler dışındaki bir kısım gümrük işlemlerinin özel bazı belgelerle yapılmasıdır.
- Örneğin Cumhurbaşkanlığına gelen eşyaların beyanname yerine Cumhurbaşkanlığınca bir yazı ile gümrük idaresine bildirilmesi bu şekilde yapılan bir beyan türüdür.

- Diğer taraftan;
- beyanname mahiyetinde olmamakla birlikte :
- **beyanname yerine şu belgelerde kullanılabilmektedir:**
- Elçilik Mektubu,
- Kurye Mektubu,
- TIR Karnesi,
- ATA Karnesi,
- Kumanya Listesi,
- Özel Fatura, Déclaration en Douane, CPD Karnesi ve Sözlü Beyan Formu.

- **b) Sözle Beyan**

- Özelliği gereği bir kısım eşya için yazılı beyan aranmamaktadır. Bunların gümrük idaresine sözle beyanı yeterlidir. Eğer gümrük idaresi bunu yeterli görmezse beyanın yazılı yapılmasını da isteyebilir.

- **c) Bilgisayar Veri İşleme Tekniği Yoluyla Beyan**
- **Beyanın bilgisayar sistemi kullanılması suretiyle yapılmasıdır.**
Bilgisayarın ticari hayatta da kullanımının yaygınlaşmasıyla artık gümrük işlemlerinin de bilgisayar ortamında kullanılması oldukça yaygınlaşmıştır. Bugün artık gümrük beyanlarının tamamına yakını bu yolla yapılmaktadır. Daha önce belirttiğimiz gibi mevzuatımızda yazılı beyana ilişkin hükümler, beyanın bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla yapılmasında da uygulanmaktadır.

- d) **Başka bir tasarruf yoluyla beyanı**
- Diğer üç beyan türüyle beyan edilmeyen ve hükümet kararlarıyla belirlenen; ticari mahiyette olmayan yolcu beraberli eşya ile Türkiye Gümrük Bölgesinde faaliyette bulunan çiftçilerin komşu ülkedeki mülklerinden elde ettikleri ürünler ile komşu ülkelerdeki çiftçiler tarafından Türkiye Gümrük Bölgesindeki mülklerinde kullanılmak üzere getirilen ve toprak ve ekinlerin işlenmesi amacıyla yönelik tohum, gübre ve diğer ürünler için kullanılan bu beyan türünde sözü edilen eşyayı getirenler tarafından çift hat sisteminin çalıştığı gümrük idarelerinde; gümrük yolcu salonlarında bulunan kırmızı ve yeşil hatlardan hangisinden geçerse ona yönelik beyanda bulunduğu kabul edilir. Biz buna başka bir tasarruf yoluyla beyan diyoruz.

TÜRK GÜMRÜK VERGİLENDİRME SİSTEMİ

• I- Bireysel (Kişisel) Eşyanın Vergilendirilmesi

- Gümrük işlemlerine muhatap olan kişilerin yurda girişlerinde ve çıkışlarında:
- **beraberlerinde getirdikleri** veya götürdükleri eşyalar ile, **beraberlerinde getirip götürmeseler bile,**
- kargo yoluyla kendilerine yurt dışından hediye olarak veya e-ticaret yoluyla internet ve benzeri kanalla aldıkları veya gönderdikleri eşyalardan belirli bir değere kadar olanlardan muafiyet tanınarak vergi alınmazken bu değer üzerindeki eşyaların vergilendirilmesini bu kapsamda değerlendirebiliriz

- Bu vergilendirme türü mevzuatımızda **“Tek ve Maktu Vergi”** olarak adlandırılmaktadır.
- Gümrük Birliğine dahil olduğumuz Avrupa Birliği’nce belirlenen ve zaman zaman değiştirilen değerler doğrultusunda ülkemizde de bu değerler değiştirilerek vergilendirme yapılmaktadır.
- Vergilendirmede öncelikle muafiyet sınırları belirlenmekte, sonra bu limitleri aşan eşyanın vergilendirmesi öngörülmektedir.
- Burada da eşyanın geliş şekline ve yolcuların yaşlarına göre şu şekilde bir sınıflandırmaya gidilmektedir:

- **Vergilendirme yapılırken eşyanın kıymeti:**
 - ibraz edilen faturaya,
 - satış fişine
 - veya eşya bedelinin ödendiğine ilişkin belgeye göre belirlenecektir.
 - Bu tür belge ibraz edilememesi veya ibraz edilen belgede kayıtlı kıymetin düşük bulunması halinde, eşyanın kıymeti gümrük idaresince belirlenecektir.

•

(ss) bireysel (kişisel) eşyanın vergilendirilmesi

- Bireysel (kişisel) eşyanın vergilendirilmesi yapılırken üç kademeli bir sistem uygulanmaktadır.
- **Birinci kademeyi** muafiyet sınırı,
- **ikinci kademeyi** tek ve maktu vergi sınırı,
- **üçüncü kademeyi** ise ticari vergilendirme oluşturmaktadır

- **II- Ticari Eşyanın Vergilendirilmesi**
- Türk Gümrük Sisteminde vergilendirmenin büyük bir bölümünü normal ticari işlemlerin vergilendirilmesi oluşturmaktadır.
- **a) Vergilendirme Yöntemleri**
- Burada karşımıza 2 tür vergilendirme yöntemi çıkmaktadır:
- **i. Advalorem (Kıymet Esasına Göre) Vergilendirme**
- **ii. Spesifik (Miktar Esasına Göre) Vergilendirme**

- **b) Vergi Türleri ve Diğer Mali Yükler:**

- Türk Gümrük Sisteminde;
- asıl itibarıyla **İTHALAT ESNASINDA VERGİ ALINMAKTADIR.**

- **İhracatta vergi alınması uygulaması : (açıklama ekteki slaytta)**

- **YALNIZCA** Dahilde İşleme Rejimi kapsamında(DİR) işlem görmüş bir ürünün Türkiye ile anlaşma imzalamış ülkelere ihracı esnasında, daha önce üçüncü ülkelerden alınan hammadde ve yarı mamüllere serbest dolaşım statüsü kazandırabilmek amacıyla Ortak Gümrük Tarifesine göre alınan vergidir .
- Kanaatimizce bu yönüyle aslında bu vergi de ihracat değil bir nevi ithalat vergisidir ancak işlemin özelliği gereği ve sadece anlaşmalı ülkelere ihraç esnasında alınmaktadır

İhracatta vergi durumu:

- İhracat teslimleri KDV'den istisnadır.
- Yani ihracat faturası genellikle KDV'siz düzenlenir.
- İhracatçı, üretim ve alış sırasında ödediği fakat indiremediği KDV için şartları sağlıyorsa iade talep edebilir.
- **Normal ihracatta genel bir ÖTV veya gümrük vergisi ödenmez.**
- İhracat işlemleri ve ihracat kredileri, şartlarına göre bazı vergi, resim ve harç istisnalarından da yararlanabilir.

- **Türk Gümrük Sisteminde ithalat ve ihracat esnasında alınan vergiler ve diğer mali yükler şunlardır:**

- **i. İthalat Esnasında Alınan Vergiler ve Diğer Mali Yükler:**

- 1- Gümrük Vergisi
- 2- İlave Gümrük Vergisi
- 3- Ek Mali Yükümlülük
- 4- Dampinge Karşı Vergi ve Telafi Edici Vergi
- 5- Katma Değer Vergisi
- 6- Özel Tüketim Vergisi
- 7- Damga Vergisi
- 8- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu
- 9- Çevre Katkı Payı
- 10- TRT Bandrol Ücreti

- **ii. İhracat Esnasında Alınan Vergiler ve Diğer Mali Yükler:**

- **1- Dahilde İşleme Rejimi Kapsamı Telafi Edici Vergi (TEV)**

- Bu vergi, **DİR** kapsamında işlenmiş ürünlerin;
- **Avrupa Birliğine üye ülkelere veya**
- **Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye ihraç edilmesi halinde,** anlaşma hükümleri saklı kalmak kaydıyla bu ürünlerin bünyesinde bulunan üçüncü ülkeler menşeli ürünlerden alınan vergidir.
- Her ne kadar ihracat esnasında alınsa da aslında bu vergi, vergiye konu ürünün serbest dolaşıma sokulması anlamına geldiği için bir tür ithalat vergisidir.

Son paragraf Şunu demek istiyor:

- **Ürün Türkiye'den ihraç edilirken vergi alınıyor gibi görünse de verginin sebebi ihracat yapılması değil, ürünün içinde bulunan üçüncü ülke menşeli girdilerin Türkiye'de ithalat vergisi ödenmeden kullanılmış olmasıdır.**
- Örneğin:
- Çin'den kumaş ithal edildi.
- Bu kumaş, Dahilde İşleme Rejimi kapsamında **gümrük vergisi ödenmeden Türkiye'ye getirildi.**
- Türkiye'de gömlek üretildi.
- Gömlek, Türkiye'nin Serbest Ticaret Anlaşması yaptığı bir ülkeye ihraç edildi.
- Gömleğe Türk menşei kazandırılıp karşı ülkede tercihli vergiden yararlanıldı.

- **Bu durumda;**
- Çin menşeli kumaş için başta ödenmeyen ithalat vergisi Türkiye’de tahsil edilebilir.
- Çünkü kumaş, doğrudan Türkiye’de piyasaya sunulmasa bile üretilen Türk menşeli ürünün içinde kullanılarak ekonomik açıdan **serbest dolaşıma girmiş gibi kabul edilir.**

• **Yani paragrafın sade hâli şöyledir:**

- Vergi ihracat sırasında tahsil edilir;
- fakat hukuki ve ekonomik niteliği bakımından bir ihracat vergisi değil, üründeki üçüncü ülke menşeli girdilere ilişkin [gecikmiş bir ithalat vergisidir.](#)
- Bu uygulama genellikle **telafi edici vergi** olarak adlandırılır.

• 2- Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu

- 2976 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan 13.10.1988 tarih ve 88/13384 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu Hakkında Kararla kurulan bu fon, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında oluşturulmuştur. İlk kurulduğunda ithalattan da alınan bu fon sonraları sadece ihracatta bazı ürünlerden alınan bir fona dönüştürülmüştür .
- Fonun kaynağını ise; fon kesintisine tabi tutulacak bir kısım malın ihracında ihraç bedellerinden kilo, adet veya kıymet esasına göre yapılacak fon tahsilat ve kesintileri oluşturmaktadır.

- **iii. Vergilendirmede Özel Durumlar**

- Türk Gümrük Sisteminde Vergilendirmede,
- eşyanın kullanım amacına
- veya ülkenin ihtiyacına göre
- belirli bir süreyle veya
- miktarla
- sınırlı olmak üzere ilgili eşyadan indirimli veya sıfır vergi alınması şeklinde özel durumlar da bulunmaktadır.
 - **Şimdi bu uygulamalara kısaca göz atalım.**

- **1- Askıya Alma:**

- Askıya Alma Sistemi, **Türkiye ve AB'de üretimi bulunmayan sanayi ürünleri için** :

- belli sürelerle gözden geçirilmek suretiyle gümrük vergilerinin askıya alınmasıdır.

- **Bu uygulama ile :**

- 1-sanayicilerin hammaddelere erişiminin kolaylaştırılması
 - ve
 - 2-U.A. piyasada rekabetçiliğinin artırılması hedeflenmektedir.

- Bitmiş/nihai ürünler ve perakende satış amacı taşıyan ürünler askıya alma uygulamasına konu edilmemektedir.

- **2- Nihai Kullanım**

- Türk Gümrük Vergilendirme Sisteminde, **Serbest Dolaşıma Giriş Rejiminde uygulamasını bulan;**
- **Nihai Kullanım adıyla yürütülen bu uygulamaya göre ;**
- İthalat Rejimi Kararı ile belirlenen nihai kullanımı nedeniyle indirimli veya sıfır vergi oranı uygulamasına tabi tutulacak eşyanın, **öngörülen amaçlarla kullanılması halinde** **gümrük vergisi alınmayacak** veya normalde uygulanması gereken gümrük vergisi oranından **daha düşük vergi oranı uygulanacaktır. Hangileri olduğu ekteki slaytta**
- **Sözü edilen eşyanın öngörülen amaçlarla kullanılmaması halinde ise**, bu eşyadan normal şartlarda alınması gereken gümrük vergisi ile nihai kullanım nedeniyle tahsil edilmeyip teminata bağlanan **fark gümrük vergileri alınacaktır.**

- **Nihai Kullanım ile ilgili İthalat Rejimi Kararı :**
- Eki VI ve VII Sayılı iki liste bulunmaktadır.
 - Bunlardan VI Sayılı Liste :
- **Sivil Hava Taşıtlarında Kullanılmaya Mahsus Ürünler** ile,
 - VII Sayılı Liste ise :
- **Tarım Ürünleri ile ilgili ürünler**
- bulunmaktadır.

• 3- Tarife Kontenjanı (Tarife Kotası)

- Türkiye'nin tek taraflı olarak veya ikili ya da çok taraflı anlaşmalar çerçevesinde, **ülke yararına kullanılmak amacıyla** "İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresi Hakkında Kararı" ile belirlenen usul ve esaslar uyarınca **belirli bir dönem için gümrük vergisinde ve/veya diğer mali yüklerde indirim yapılarak ya da muafiyet sağlanarak ithalatın yapılmasına imkan sağlamaktadır.**

• Tarife kontenjanı (kota),

- **hem sanayi ürünlerinde**
- **hem de tarım ürünlerinde uygulanmaktadır.**
- Sanayi ürünlerinde tarife kontenjanı, AB ve Türkiye'de üretimi bulunan ancak yetersiz olan ürünler için uygulanmaktadır.

• III- Muafiyetler

- Türk Gümrük Vergilendirme Sisteminde muafiyetler de bulunmaktadır.
- Normal olarak vergilendirilmesi gereken bir kısım eşyadan, bu eşyanın ve/veya eşyayı getiren **kurumun özelliğine göre vergi alınmamakta**,
- **Xx Kimi zaman** kamu kurum ve kuruluşlarının kurumsal faaliyetlerini yürütmek için yurda getirecekleri bir kısım eşyadan vergi alınmasının, **bütçe disiplini açısından bir anlam ifade etmemesi**,
- **Xx kimi zaman** **bazı sektörlerin teşvik edilmesi**,
- **Xx kimi zaman da** **eğitim, sosyal ve kültürel amaçlarla** muafiyet uygulaması yapılmaktadır.

•TÜRK GÜMRÜK SİSTEMİNİN İŞ AKIŞLARI

- sy.171

TÜRK GÜMRÜK SİSTEMİNİN İŞ AKIŞLARI

- Bir şirket kurduğunuzu düşünelim.
- Bu şirket üzerinden gümrük uygulamasını da içeren dış ticaret işlemlerinin işlem akışlarını
 - 1-ithalat,
 - 2-ihracat ve
 - 3-transit ticaret
- yönlü olmak üzere ayrı ayrı ele alıp inceleyelim.
 - I- İthalat Yönlü İş Akışı

•I- İthalat Yönlü İş Akışı

- **Şirketiniz Özbekistan'dan Kuru Soğan ithal etmek istiyor.**
- Bu ithalatla ilgili iş akışını maddeler halinde şu şekilde sıralayabiliriz:

- (İlk iş sipariş v sözleşme)

- 1- Yapılacak ilk iş Özbekistan'daki satıcı veya satıcılarla temas kurarak gerekli ürünü tedarik etmek ve sipariş vermek olacaktır.
- Bunun için ilgili şirketle İngilizce ve/veya Özbekistan'ın uluslararası ticarette kullandığı dil olan Rusça bir sözleşmeyi hazırlamak veya hazırlanmış bir tip sözleşmeyi inceleyip onaylamak uygun olacaktır. Esasen sipariştan önce eşyanın tarifedeki yani T.G.T.C.'deki yerinin tespiti ve bilahare tarifedeki kod numarasını (GTİP) tespit ettiğiniz bu eşyanın ithali için hangi belgelerin ve/veya izinlerin alınması gerektiğini tespit etmek yerinde olacaktır. **Bunun için bir Gümrük Müşavirine danışmanız işlemlerin doğru ve sağlıklı yürütülmesi bakımından faydalı olacaktır.**
- Gümrük Müşavirleri kullandıkları çeşitli programlar vesilesiyle bununla ilgili gerekli bilgileri size aktaracaktır.

- (İkinci olarak ödeme şekli)

- 2- Özbekistan'daki ihracatçı şirketle dış ticarete ödeme (peşin, akredifli vb.) ve teslim (CIF, FOB vb.) şekillerinden biriyle ödeme ve teslim işlemi üzerinde anlaşılır.
- Bu ödeme peşin ise, ödeme bankacılık kanalıyla gerçekleştirilir. Bankacılık kanalıyla yapılmayan ödeme için Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu ödeneceği unutulmamalıdır.
- İthalat bedelinin peşin ödendiğinin bankacılık sistemi üzerinden belgelendirilememesi hâlinde, işlem vadeli ithalat olarak değerlendirilerek KKDF doğabileceği unutulmamalıdır.

- (üçüncü olarak taşıma şekli)

- 3- Sıra bu ürünlerin üretim veya satış mahallinden alınıp ülkemize taşınmasına gelmiştir.
- Ürünün nakliyesi için bir Lojistik/Nakliye Şirketi ile anlaşılır.
- Taşıma için bir Nakliye Sözleşmesi yapılması yerinde olacaktır. Aslında Lojistik faaliyeti ürünün bulunduğu yerden tüketim yerine ulaşıncaya kadar olan geniş bir alanı kapsamaktadır.
- Ürünün bulunduğu yerde, paketlenmesi, etiketlenmesi, taşıma aracına forklift vb. vasıtasıyla veya taşıyıcı kişiler eliyle yüklenmesiyle başlayan bu süreç yine aynı şekilde tüketim yerinde benzeri araçlarla veya taşıyıcı kişiler eliyle boşaltılmasına kadar tüm faaliyetler için lojistik kısmını oluşturmaktadır.

- (dördüncü olarak gümrüğe beyan)

- 4- Ürünün nakliye aracına (Örneğimizde TIR) yüklenmesinden sonra taşıma ve geldiği ülke gümrük idaresine, yani ihraç ülke gümrük idaresine beyanı için gerekli belgeler hazırlanır.

- (beşinci olarak sınır gümrük idaresi)

- 5- Geldiği ülke gümrük idaresinden çıkışı yapılan ürünler arada bulunan ülkelerden transit olarak geçtikten sonra sınırdaki Türk Gümrük İdaresine getirilir.

- (altıncı olarak muayene(soğan olduğu için tarım il md.))

- 6- Örneğimizdeki ürün (kuru soğan) tarımsal bir ürün olduğu için, sınır gümrük idaresinden ithalatın yapılacağı gümrük idaresine kadar taşınmasında bir sakınca bulunmadığı yönünde Sınır Gümrük İdaresinin bulunduğu mahallin Tarım İl Müdürlüğü görevlisi bir inspector tarafından muayene edilerek gerekli izin verilir.

- (yedinci olarak **tir karnesi cmr vb. ile gümrük müşavirine teslim**))

- 7- Bu ürünü Mersin Gümrük Müdürlüğü'nden ithal etmek istediğimizi düşünelim:
- TIR Karnesi eşliğinde Mersin'de bir antrepo veya geçici depolama yerine getirilen söz konusu ürünün taşıma işlemlerinin sonlandırılması ve ithali için TIR karnesi ve taşıma belgesi (CMR) ve diğer belgeleri bu işlemi yapacak Gümrük Müşavirine teslim edilir.
- Eğer şirketiniz kendi bünyesinde dış ticaret konusunda yetişmiş eleman istihdam ediyorsa, bu işlemleri kendi personeliniz eliyle de yapabilirsiniz.

- (sekizinci olarak beyanname açılması)

- 8- Gümrük Müşaviri tarafından söz konusu ürünler için antrepoya alınması veya geçici depolama yerinden doğrudan serbest dolaşıma girişi için beyannamesi açılarak işlemlere başlanır.

- (dokuzuncu olarak bilgisayar sistemine giriş)

- 9- Gümrük Müşavirlik şirketi, daha önce gümrük idaresinden aldıkları kullanıcı kodu ve şifresi ile gümrük idaresinin bilgisayar sistemine erişim sağlayarak; eşyanın beyan edildiği gümrük rejimini düzenleyen hükümlerin uygulanması için gerekli bütün bilgiler- kitabımızın gümrük işlemlerinin yapı taşları bölümünde belirttiğimiz tarife, menşe ve kıymet başta olmak üzere diğer bilgileri- beyan sahibi adına Bilgisayar Veri İşleme Tekniği Yoluyla Beyan'da bulunarak işlemi başlatır.

- (onuncu olarak tescil)

- 10- Beyanname gümrük idaresinin bilgi işlem sisteminde kayda alınarak tescil edilir.
- Tescil işlemi Bakanlığın Yükümlü Geri Bildirim Sistemi tarafından beyan sahibi mükellefe ve/veya onun adına hareket eden Gümrük Müşavirliğinin e-mail hesabına mesaj olarak iletilir.

T.C. GÜMRÜK BEYANNAMESİ

Seri : HZ 0153952

2019/02/17

3810714446 YENİBOSNA
SAMARKAND EXPORT IMPRT LL C
SAMARKAND REGION SAMARKAND DSTRCT
DASHAKIBOLO GULOBOD BARROW REPUBLIC OF
UZBEKISTAN 081
Ekli Liste

IM

1

10

4

4

10

1

4

10

A DEVLETİ İHRACAT VAHİSİ GÜMRÜK BEYANNAMESİ

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

1

4

10

3810714446 YENİBOSNA
EKEN İÇ VE DİŞ TİCARET PAZ. AŞ.
ÇOBANÇEŞME MAH. SANAYİ CAD. NİŞ İSTANBUL KAPI D
BLOK D:44 BAĞÇELİEVLER İSTANBUL 052

EXEN İÇ VE DİŞ TİCARET PAZ. AŞ. ÇOBANÇEŞME
MAH. SANAYİ CAD. NİŞ İSTANBUL KAPI D BLOK D:
44 BAĞÇELİEVLER İSTANBUL

5900025716 LİMAN VD.
KÜÇÜK GÜMRÜK MUŞAVİRLİĞİ LTD.ŞTİ.
C.ŞERİF MAH. 5225 SK. HİLMİ ÖZER İŞ HANI NO:27 KAT
D:21/22 MERSİN

081
ÖZBEKİSTAN
081
TÜRKİYE

052 0 FCA SAMARKAND
052 USD 21.365.60
5.30 Dışa Nuru 11

052 0 FCA SAMARKAND
052 USD 21.365.60
5.30 Dışa Nuru 11

3810714446 YENİBOSNA
KÜÇÜK GÜMRÜK MUŞAVİRLİĞİ LTD.ŞTİ.
C.ŞERİF MAH. 5225 SK. HİLMİ ÖZER İŞ HANI NO:27 KAT
D:21/22 MERSİN

081
ÖZBEKİSTAN
081
TÜRKİYE

760 KAP 22.882 KG
Markası : ADR - Numarası :
Ticari tanımı : kuru soğan
Kullanılmamış

081
ÖZBEKİSTAN
081
TÜRKİYE

18224-SX83022741-XW81609332-KK83018147-XE83018145-XC83018153 15.02.2
019 TIR KARNESİ İLE GELEN ÜRÜNLERDE ZİRAAT TPS
OLUŞTURULMAMAKTADIR. Fatura V 2 # 02/02/19, Navlun Makbuzu V 17469-9
09017 # 13/02/19, Sigorta Poliçesi Y %3 EMSAL, İthal eşyasına ait Kıymet Bildirim
Formu V. # 28/02/19, +Navlun Makbuzu V 391919 # 18/02/19, +Navlun Makbuzu V
080702 # 15/02/19, +Navlun Makbuzu V 046214 # 04/02/19, TPS-Yağ Meyve Sebze,
Yumurta ve Zeytin İthalatı V-19243082610927011283047/1 # 27/02/19, Transfer
Bildirim Formu V 19000000150887000006971/1 # 27/02/19

081
ÖZBEKİSTAN
081
TÜRKİYE

10 26.296.40 1.00 262.96 P
40 97.10 P
89 360.06

081
ÖZBEKİSTAN
081
TÜRKİYE

10 26.296.40 1.00 262.96 P
40 97.10 P
89 360.06

081
ÖZBEKİSTAN
081
TÜRKİYE

10 26.296.40 1.00 262.96 P
40 97.10 P
89 360.06

081
ÖZBEKİSTAN
081
TÜRKİYE

10 26.296.40 1.00 262.96 P
40 97.10 P
89 360.06

081
ÖZBEKİSTAN
081
TÜRKİYE

10 26.296.40 1.00 262.96 P
40 97.10 P
89 360.06

081
ÖZBEKİSTAN
081
TÜRKİYE

10 26.296.40 1.00 262.96 P
40 97.10 P
89 360.06

081
ÖZBEKİSTAN
081
TÜRKİYE

10 26.296.40 1.00 262.96 P
40 97.10 P
89 360.06

081
ÖZBEKİSTAN
081
TÜRKİYE

10 26.296.40 1.00 262.96 P
40 97.10 P
89 360.06

081
ÖZBEKİSTAN
081
TÜRKİYE

17.09.2026

osenses@trabzon.edu.tr

Statü:Beyanname işlemdedir (ikinci satırda yazar)

	
T.C. TİCARET BAKANLIĞI	
Yükümlü Geribildirim Sistemi	
Beyanname Numarası	22330100IM00034538
Statü	Beyanname işlemdedir
Tescil Tarihi	14/06/2022 15:37
Rejim	4000
Gümrük Kodu-Adı	330100-MERSİN GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ
Muayene Memuru-Adı	BURCU TİFTİK
Alıcı/Göderici Ünvanı	AYSET TIBBİ ÜRÜNLER VE PLASTİK TEKSTİL ELEKTRONİK GIDA TEMİZLİ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
İmza Sahibi Bilgisi	ERGÜN ÇOLAK / M/33/0107
Ödeme Bilgisi	
Bu e-posta adresinden gelen iletiler bilgilendirme amaçlı olup Bakanlığımız kayıtları esastır. Lütfen bu adrese geri dönüş yapmayınız.	

- (onbirinci olarak hat şekli(kırmızı,sarı....))

- 11- Gümrük bilgisayar sisteminde kayıtlı program vasıtasıyla; beyanla ilgili yapılan risk analizi neticesinde beyannamenin hangi hatta işlem göreceği belirlenir.
- Yeri gelmişken burada programın hangi risk kriterlerini ve beyannamenin işlem göreceği hatla ilgili kısa ve öz bir bilgi vermek yararlı olacaktır.

- Ticaret Bakanlığı Ticaret Araştırmaları ve Risk Değerlendirme Genel Müdürlüğü'nce, çeşitli kaynaklardan yararlanılarak elde edilen risk unsurları programa veri girişi yapılmak suretiyle bir **risk havuzu oluşturulmaktadır.**
- **Bunlar;**
- Kaçakçılık Bilgi Bankasından alınan bilgiler,
- denetim raporlarından edinilen bilgiler ve
- ilgili ihracatçı veya ithalatçı firmalar ile gümrük müşavirlik şirketleri ve riskli ülkelerle ilgili toplanan bilgilerden
- oluşan bir risk kriteri havuzudur.
- Yani Genel Müdürlükçe;

- [?] Riskli ürün gurupları
 - [?] Riskli dış ticaret şirketleri
 - [?] Riskli lojistik/nakliye şirketleri
 - [?] Riskli gümrük müşavirlik şirketleri ve
 - [?] Riskli ülkeler
- belirlenerek toplanan bilgilerin bilgisayar programına vergi girişi yapılması suretiyle oluşturulur.
- Buna göre değerlendirmenin yapıldığı bilgisayar programı tarafından gümrük işlemine konu eşyanın hangi hatta gideceği ve işlemin hangi muayene memuru tarafından yapılacağı otomatik olarak belirlenir. Mevzuatımızda yer alan muayene türleri şu hatlardan oluşmaktadır:

➤ **Kırmızı hat (Fiziki muayene)**

➤ **Sarı hat (Belge kontrolü)**

➤ **Mavi hat (Sonradan kontrol)**

➤ **Yeşil hat (Muayene edilmeme)**

- **Yeri gelmişken bu hatların kısaca ne anlama geldiklerini de belirtelim.**

- **Kırmızı Hat:** Eşyaya ait beyanname ve eklerinin doğruluğunun ve birbirleriyle uygunluğunun kontrolü ile birlikte fiziki olarak da kısmen veya tamamen kontrolünün yapılmasıdır.
- **Sarı Hat:** Fiziki muayeneye gerek görülmeksizin eşyaya ait beyanname ve eki belgelerin doğruluğunun ve birbirleriyle uygunluğunun kontrol edilmesidir.
- **Mavi hat:** Eşyaya ilişkin beyanname ve eki belgelerin kontrolünün daha sonra gerçekleştirilmek üzere gümrük işlemleri sırasında kontrolünün yapılmamasıdır.
- **Yeşil hat:** Eşyanın belge kontrolüne veya fiziki muayeneye tabi tutulmaması, yani herhangi bir kontrolünün yapılmamasıdır.

- Muayene bahsinde son olarak şunu da ifade edelim.
Kamuoyunda sıklıkla yanlış olarak bilindiği gibi, gümrüğe gelen (yurda giren ve çıkan) eşya ve yolcuların tamamı hiçbir zaman fiziki kontrole tabi tutulmaz.
- Bu oran, yani fiziki kontrol oranı; ticari eşya için :
- AB'de ortalama % 5,
- Türkiye'de % 15 - 30'dur.
- Fiziki kontrolü yapılan eşyanın büyük bir bölümünü, daha önce ifade ettiğimiz gibi risk kriterleri çerçevesinde belirlenen riskli eşya oluşturmaktadır. Küçük bir bölümünü ise random tabir ettiğimiz rastgele seçilen kimi eşyalar oluşturmaktadır.

- (onikinci olarak beyan sahibine haber)

- 12- Muayenenin tamamlanması da yine Bakanlığın Yükümlü Geri Bildirim Sistemiyle beyan sahibi mükellefe ve/veya onun adına hareket eden Gümrük Müşavirliğinin e-mail hesabına mesaj olarak iletir.

Statü:Beyannamenin muayene/ kontrolü tamamlanmıştır (2. satırda)

**T.C. TİCARET
BAKANLIĞI**

**T.C. TİCARET BAKANLIĞI
Yükümlü Geribildirim Sistemi**

Beyanname Numarası	22330100IM00034538
Statü	Beyannamenin muayene/kontrolü tamamlanmıştır
Tescil Tarihi	14/06/2022 15:37
Rejim	4000
Gümrük Kodu-Adı	330100-MERSİN GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ
Alıcı/Göderici Ünvanı	AYSET TIBBİ ÜRÜNLER VE PLASTİK TEKSTİL ELEKTRONİK GIDA TEMİZLİ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
İmza Sahibi Bilgisi	ERGÜN ÇOLAK / M/33/0107
Ödeme Bilgisi	

**Bu e-posta adresinden gelen iletiler bilgilendirme amaçlı olup Bakanlığımız kayıtları esastır.
Lütfen bu adrese geri dönüş yapmayınız.**

- (onüçüncü olarak gv. Ödenmesi (şayet varsa))

- 13- Muayene işleminin tamamlanmasını müteakip varsa tahakkuk eden gümrük vergileri ödenerek gümrük işlemleri tamamlanır. Bu durum da aynı şekilde Bakanlığın Yükümlü Geri Bildirim Sistemiyle beyan sahibi mükellefe ve/veya onun adına hareket eden Gümrük Müşavirliğinin e-mail hesabına mesaj olarak iletilir.

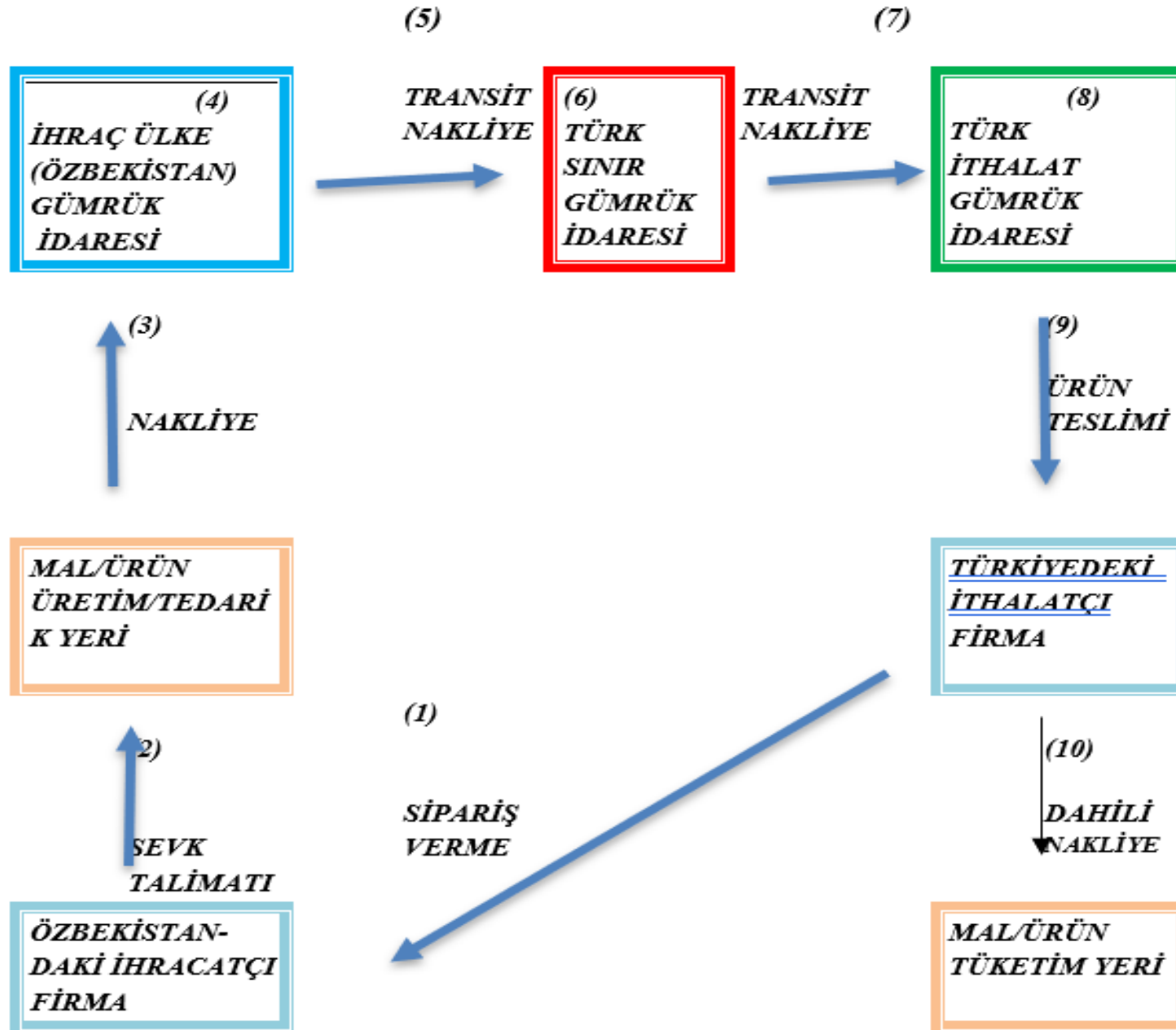
Statü: beyannamenin işlemleri tamamlanmıştır (kapanmış-20/06/2022 10:14)

	
T.C. TİCARET BAKANLIĞI	
Yükümlü Geribildirim Sistemi	
Beyanname Numarası	22330100IM00034538
Statü	Beyannamenin işlemleri tamamlanmıştır(Kapanmış-20/06/2022 10:14)
Tescil Tarihi	14/06/2022 15:37
Rejim	4000
Gümrük Kodu-Adı	330100-MERSİN GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ
Alıcı/Göderici Ünvanı	AYSET TIBBİ ÜRÜNLER VE PLASTİK TEKSTİL ELEKTRONİK GIDA TEMİZLİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
İmza Sahibi Bilgisi	ERGÜN ÇOLAK / M/33/0107
Ödeme Bilgisi	104.873,43
Bu e-posta adresinden gelen iletiler bilgilendirme amaçlı olup Bakanlığımız kayıtları esastır. Lütfen bu adrese geri dönüş yapmayınız.	

- (ondördüncü olarak antrepo,depo vb. den çıkış ve teslim)

- 14- Gümrük işlemi tamamlanan eşya, bulunduğu antrepo, geçici depolama veya gümrükçe konulmasına izin verilen yerden çıkış işlemi tamamlanarak, beyan sahibi mükellefe ve/veya onun adına hareket eden Gümrük Müşavirine teslim edilir.

- Buraya kadar anlattıklarımızı bir şema üzerinde şu şekilde gösterebiliriz:

II- İhracat Yönlü İş Akışı

II- İhracat Yönlü İş Akışı

- Şirketiniz **Türkiye'den Kosova'ya Antep Fıstığı ihraç** etmek istiyor.
- Bu ihracatla ilgili iş akışını maddeler halinde şu şekilde sıralayabiliriz:

İlk iş: temas ve tedarik/sözleşme/proforma fat.

- 1- Yapılacak ilk iş Kosova'daki alıcı veya alıcılarla temas kurarak sipariş almak ve sipariş alınan ürünü tedarik etmek olacaktır.
- Bunun için alıcı şirketle İngilizce ve/veya istenilirse Kosova'nın kendi dilinde hazırlanan bir sözleşmeyi hazırlamak veya hazırlanmış bir tip sözleşmeyi inceleyip onaylamak veya en azından bir proforma faturaya istinaden işlemin başlatılması yerinde olacaktır.

hangi belgelerin ve/veya izinlerin alınması

- Esasen sipariştten önce eşyanın tarifedeki yani T.G.T.C.'deki yerinin tespiti ve bilahare tarifedeki kod numarasını (GTİP) tespit ettiğiniz bu eşyanın ihracı için hangi belgelerin ve/veya izinlerin alınması gerektiğini tespit etmek uygun olacaktır.
- Bunun için yine bir Gümrük Müşavirine danışmanız faydalı olacaktır. Gümrük Müşavirleri kullandıkları çeşitli programlar vesilesiyle bununla ilgili gerekli bilgileri size aktaracaktır.

İkinci olarak: ödeme v teslim şekli

- 2- Dış ticarete ödeme (peşin, akredifli vb.) ve teslim (CIF, FOB vb.) şekillerinden biriyle ödeme ve teslim işlemi üzerinde anlaşılır. Bu ödeme peşin ise, ödeme bankacılık kanalıyla gerçekleştirilir.

Üçüncü olarak: sevkiyat

- 3- Sıra bu ürünlerin üretim veya tedarik mahallinden alınıp, Kosova'ya sevkine gelmiştir.
- **İhracatta genellikle FOB teslim şekli kullanılır.**
- Bu nedenle alıcı şirketle yaptığınız anlaşmaya göre alıcı şirket veya şirketinizce belirlenen Lojistik/Nakliye Şirketi'ne ait araca (Örneğimizde TIR) ürün tedarik yerinden veya nerede teslimi öngörülüyorsa, o mahalde Nakliye aracına yüklenmesini sağlanır.

Dördüncü olarak: araca yükleme

- 4- Ürünün nakliye aracına yüklenmesinden sonra ihracata hazır hale getirilerek gerekli belgeler hazırlanır ve Gümrük Müşavirlik Şirketine teslim edilir.

Beşinci olarak:gümrük pc sistemine giriş

- 5- Gümrük Müşavirlik şirketi, daha önce gümrük idaresinden aldıkları kullanıcı kodu ve şifresi ile gümrük idaresinin bilgisayar sistemine erişim sağlayarak; eşyanın beyan edildiği gümrük rejimini düzenleyen hükümlerin uygulanması için gerekli bütün bilgiler-kitabımızın gümrük işlemlerinin yapı taşları bölümünde belirttiğimiz tarife, menşe ve kıymet başta olmak üzere diğer bilgileri- beyan sahibi adına Bilgisayar Veri İşleme Tekniği Yoluyla Beyan'da bulunarak işlemi başlatır.

Altıncı olarak:

tescil v yükümlü geri bildirim sistemi(YGS)

- 6- Beyanname gümrük idaresinin bilgi işlem sisteminde kayda alınarak tescil edilir.
- Beyannamenin işlem safhası, Bakanlığın Yükümlü Geri Bildirim Sistemiyle beyan sahibi mükellefe ve/veya onun adına hareket eden Gümrük Müşavirliğinin e-mail hesabına mesaj olarak iletilir.

2. satır: beyanname işlemdedir

TB

Ticaret Bakanlığı BİLGE Sistemi

...

Bugün 09:50, 2 ✓

**T.C. TİCARET
BAKANLIĞI**

T.C. TİCARET BAKANLIĞI
Yükümlü Geribildirim Sistemi

Beyanname Numarası	22341200EX00163674
Statü	Beyanname işlemdedir
Tescil Tarihi	29/04/2022 09:47
Rejim	1040
Gümrük Kodu-Adı	341200-ERENKÖY GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ
Muayene Memuru-Adı	MUSTAFA ERTÜRK
Alıcı/Göderici Ünvanı	OSKAY ISI TAAHHÜT MEDİKAL TEK.MAL.VEİNŞ.LTD.ŞTİ.
İmza Sahibi Bİlgisi	ARZU BİYİKLİ / M/34/1848
Ödeme Bİlgisi	

**Bu e-posta adresinden gelen iletiler bilgilendirme amaçlı olup Bakanlığımız kayıtları esastır.
Lütfen bu adrese geri dönüş yapmayınız.**

Yedinci olarak: risk analizi (k,s,m hat)

- 7- Gümrük Bilgisayar sisteminde kayıtlı program vasıtasıyla; beyanla ilgili yapılan risk analizi neticesinde beyannamenin hangi hatta işlem göreceği belirlenir.

Sekizinci olarak: hangi hat

- 8- Bilgisayar programı tarafından gümrük işlemine konu eşyanın hangi hatta gideceği ve işlemin hangi muayene memuru tarafından yapılacağı otomatik olarak belirlenir. **Örneğimizdeki eşya yeni kurulan bir şirketin ilk işlemi olduğu için kırmızı hatta yönlendirilmiştir.**

Dokuzuncu olarak: beyan sahibine e-mail(YGS)

- 9- Muayenenin ve beyannameyle ilgili işlemlerin tamamlanması da yine Bakanlığın **Yükümlü Geri Bildirim Sistemi**yle, beyan sahibi mükellefe ve/veya onun adına hareket eden Gümrük Müşavirliğinin e-mail hesabına mesaj olarak iletilir.

2. satır:beyanname işlemdedir

TB

Ticaret Bakanlığı BİLGE Sistemi

...

Bugün 10:51, 2

**T.C. TİCARET
BAKANLIĞI**

T.C. TİCARET BAKANLIĞI
Yükümlü Geribildirim Sistemi

Beyanname Numarası	22341200EX00164061
Statü	Beyanname işlemdedir
Tescil Tarihi	29/04/2022 10:48
Rejim	1000
Gümrük Kodu-Adı	341200-ERENKÖY GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ
Muayene Memuru-Adı	HÜSNÜ AKIŞ
Alıcı/Gönderici Ünvanı	TUĞBA BIYIK
İmza Sahibi Bilgisi	ARZU BIYIKLI / M/34/1848
Ödeme Bilgisi	

**Bu e-posta adresinden gelen iletiler bilgilendirme amaçlı olup Bakanlığımız kayıtları esastır.
Lütfen bu adrese geri dönüş yapmayınız.**

Onuncu olarak: beyanname kapatılır

- 10- Muayenesi tamamlanan eşyanın beyannamesi kapatılır.
- Bu durumda, Bakanlığın Yükümlü Geri Bildirim Sistemiyle beyan sahibi mükellefe ve/veya onun adına hareket eden Gümrük Müşavirliğinin e-mail hesabına mesaj olarak iletilir.
-

2. satır: beyannamenin işlemleri tamamlanmıştır (kapanmış-25/04/202211:01)

TB Ticaret Bakanlığı BİLGE Sistemi ...

Dün 21:51, 2 ✓

 T.C. TİCARET BAKANLIĞI

T.C. TİCARET BAKANLIĞI
Yükümlü Geribildirim Sistemi

Beyanname Numarası	22343100EX00099411
Statü	Beyannamenin işlemleri tamamlanmıştır(Kapanmış-25/04/2022 11:01)
Tescil Tarihi	20/04/2022 10:53
Rejim	1000
Gümrük Kodu-Adı	343100-AMBARLI GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ
Alıcı/Gönderici Ünvanı	PIKARO SERAMİK TASARIM UYGULAMA TİCARET LIMITED ŞİRKETİ
İmza Sahibi Bilgisi	ARZU BİYİKLİ / M/34/1848
Ödeme Bilgisi	

Bu e-posta adresinden gelen iletiler bilgilendirme amaçlı olup Bakanlığımız kayıtları esastır. Lütfen bu adrese geri dönüş yapmayınız.

Dün 16:55, 2

**T.C. TİCARET
BAKANLIĞI**

**T.C. TİCARET BAKANLIĞI
Yükümlü Geribildirim Sistemi**

Beyanname Numarası	22343100EX00109851
Statü	Beyannamenin işlemleri tamamlanmıştır
Tescil Tarihi	28/04/2022 16:45
Rejim	1000
Gümrük Kodu-Adı	343100-AMBARLI GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ
Alıcı/Gönderici Ünvanı	PIKARO SERAMİK TASARIM UYGULAMA TİCARET LIMITED ŞİRKETİ
İmza Sahibi Bilgisi	ARZU BİYİKLİ / M/34/1848
Ödeme Bilgisi	

Bu e-posta adresinden gelen iletiler bilgilendirme amaçlı olup Bakanlığımız kayıtları esastır.
Lütfen bu adrese geri dönüş yapmayınız.

Onbirinci olarak: sınır kapısına gönderilir

- 11- Gümrük personelinin gözetimi altında taşıta yüklenerek çıkış işlemleri yapılan eşya ihracatın yapıldığı Kosova'ya gitmek üzere sınır gümrük idaresi olan örneğin **Kapıkule Gümrük Müdürlüğü'ne** gönderilir. Eşyanın taşıta yüklenmesinden itibaren yapılacak işlemler taşıyıcı tarafından yerine getirilir.

- İhracat işlemlerinin gümrük idaresinde geçirdiği safhaları ile ilgili bölümünü şematik olarak şu şekilde gösterebiliriz:
-

İHRACATTA ÇIKIŞ İŞLEMLERİ

İhracat Beyannamesi Tescili

Muayene

▼ Kırmızı

▼ Sarı

▼ Mavi

▼ Yeşil

KARAYOLU

DENİZYOLU

HAVAYOLU

Gözetim Memuru/
Eşyanın Yüklenmesi/
Araca Mühür Tatbiki

Aracın Çıkış Gümrük İdaresine Sevki
(Transit İşlemleri)

Kara Sınır Kapısı Saha Girişi

Polis Pasaport Kaydı

Kantar

Transit Beyannamesinin Çıkış Kaydı
ve U-Net İşlemleri

Mühür Kontrolü / Muayene
• Kırmızı • X-Ray • Sarı

Aracın Türkiye Gümrük Bölgesini
Terk Etmesi

İhracat Beyannamesinin Kapanması

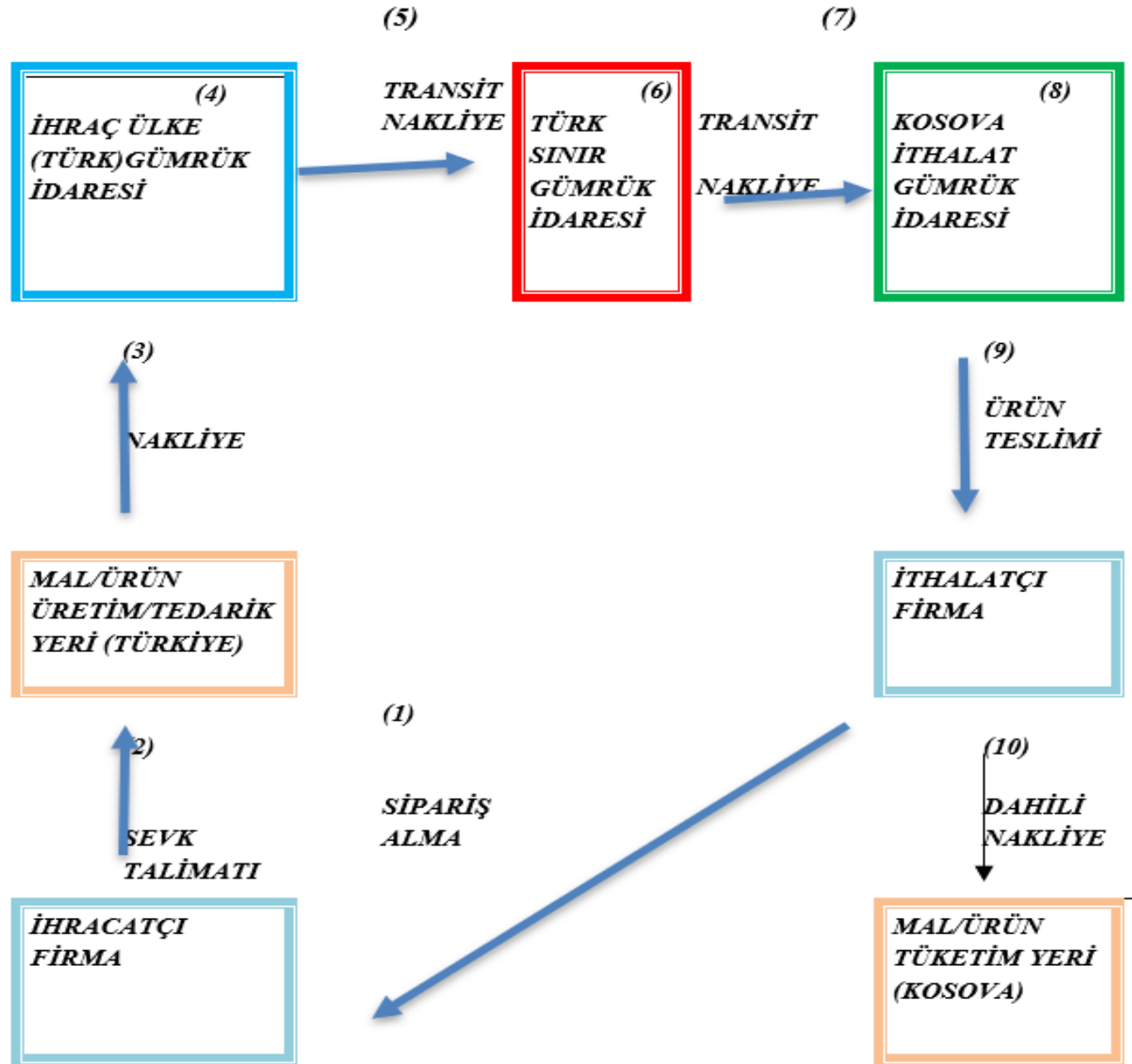
Gözetim Memuru/
Eşyanın Yüklenmesi

Acenta Tarafından Çıkış
Bildirimini Verilmesi

Çıkış Bildirimini Kontrolü v
Onaylanması

Deniz/Hava Taşıtının
Hareket Etmesi

İhracat Beyannamesinin
Kapanması

III-Transit /Transit Ticaret Yönlü İş Akışı

Transit /Transit Ticaret Yönlü İş Akışı

- Transit işlemi; bu rejime tabi tutulan eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi içinde;
-
- Yabancı bir ülkeden yabancı bir ülkeye,
- Yabancı bir ülkeden Türkiye'ye,
- Türkiye'den yabancı bir ülkeye,
- Bir iç gümrük idaresinden diğer bir iç gümrük idaresine
- taşınmasıdır.
-

Transit /Transit Ticaret Yönlü İş Akışı

- Bu işlem **ithalatta**;
- eşyanın bir sınır gümrük idaresinden ithalatının yapılacağı gümrük idaresine kadar,
- **ihracatta**;
- ihracatın tamamlanmasını müteakip sınır gümrük idaresine kadar,
- **ülkemizden transit geçecek eşya içinde ,**
- **bir sınır gümrüğünden diğer sınır gümrüğüne taşınması**
- şeklinde yapılır.

- Biz burada ticari anlamda bir işlem olan Transit Ticaret'e konu olan bir transit ticaretten bahsedeceğiz.
- Şirketiniz **Özbekistan'dan aldığı Kuru soğanı Türkiye'ye ithal etmeyip, Türkiye üzerinden Kosova'ya göndermek istiyor.**
- Bununla ilgili işlem akışı şu şekilde olacaktır.

İlk olarak:Özbekistan daki satıcı ile temas

- 1- Yapılacak ilk iş Özbekistan'daki satıcı veya satıcılarla temas kurarak gerekli ürünü tedarik etmek ve sipariş vermek olacaktır.
- Bunun için ilgili şirketle İngilizce ve/veya Özbekistan'ın uluslararası ticarete kullandığı dil olan Rusça bir sözleşmeyi hazırlamak
- veya
- hazırlanmış bir tip sözleşmeyi inceleyip onaylamak uygun olacaktır.

hangi belgeler ve izinler alınacak

- Esasen sipariŖten önce eŖyanın tarifedeki yani T.G.T.C.'deki yerinin tespiti ve bilahare tarifedeki kod numarasını (GTİP) tespit ettiğiniz bu eŖyayla ilgili transit ticaret için hangi belgelerin ve/veya izinlerin alınması gerektiğini tespit etmek yerinde olacaktır.
- **Bunun için bir Gümrük MüŖavirine danıŖmanız faydalı olacaktır.**
Gümrük MüŖavirleri kullarıldıkları çeŖitli programlar vesilesiyle bununla ilgili gerekli bilgileri size aktaracaktır

İkinci : ödeme şekli v teslim şekli

- 2- Dış ticarette **ödeme (peşin, akredifli vb.) ve teslim (CIF, FOB vb.)** şekillerinden biriyle ödeme ve teslim işlemi üzerinde anlaşılır.
- Bu ödeme **peşin ise, ödeme bankacılık kanalıyla** gerçekleştirilir.

Üçüncü olarak :satış yerinden alınıp ülkemize taşınması

- 3- Transit ticarete konu ürünlerin üretim veya satış mahallinden alınıp ülkemize taşınmasına için bir Lojistik/Nakliye Şirketi ile anlaşılır.

Dördüncü olarak: gümrük idaresine yani ihraç ülke gümrük idaresine beyanı için gerekli belgeler

- 4- Ürünün nakliye aracına (Örneğimizde TIR) yüklenmesinden sonra taşıma ve geldiği ülke gümrük idaresine yani ihraç ülke gümrük idaresine beyanı için gerekli belgeler hazırlanır.

Beşinci olarak: türk gümrük sınırına getirilir

- 5- Geldiği ülke gümrük idaresinden çıkışı yapılan ürünler ,
- arada bulunan ülkelerden transit olarak geçtikten sonra
- ***(aradaki ülkelerle ilgili ek not ekteki slaytta)***
- Türk Gümrük Sınırına getirilir.

Eğer Türkmenistan üzerinden gidilecekse^(harita ekte)

- **Türkmenistan:** Kazakistan'dan sonra Türkmenistan'a geçilir. Türkmenistan'dan sonra İran'a devam edilir.
- 6.İran:** Türkmenistan'dan sonra İran'a giriş yapılır ve batıya doğru seyahat edilir.
- 7.Türkiye:** İran'dan Türkiye'ye giriş yapılabilecek sınır kapıları:
 - 8.Gürbulak Sınır Kapısı (Ağrı)**
 - 9.Kapıköy Sınır Kapısı (Van)**
 - 10.Esendere Sınır Kapısı (Hakkari)**
- Bu şekilde, Özbekistan'dan Türkiye'ye geçmek için iki ana rota vardır:
- Azerbaycan ve Gürcistan üzerinden Türkiye.
- Türkmenistan ve İran üzerinden Türkiye.

Altıncı olarak: Tarım İl Müdürlüğü görevlisi bir inspector tarafından muayene edilerek gerekli izin

- 6- Örneğimizde eşya tarımsal bir ürün olduğu için, sınır gümrük idaresinden iç gümrük idaresine gümrük idaresine kadar taşınmasında bir sakınca bulunmadığı yönünde Sınır Gümrük İdaresinin bulunduğu mahallin Tarım İl Müdürlüğü görevlisi bir inspector tarafından muayene edilerek gerekli izin verilir.

Yedinci olarak:TIR karnesi ve taşıma belgesi (CMR) ve diğer belgeleri bu işlemi yapacak Gümrük Müşavirine teslim edilir

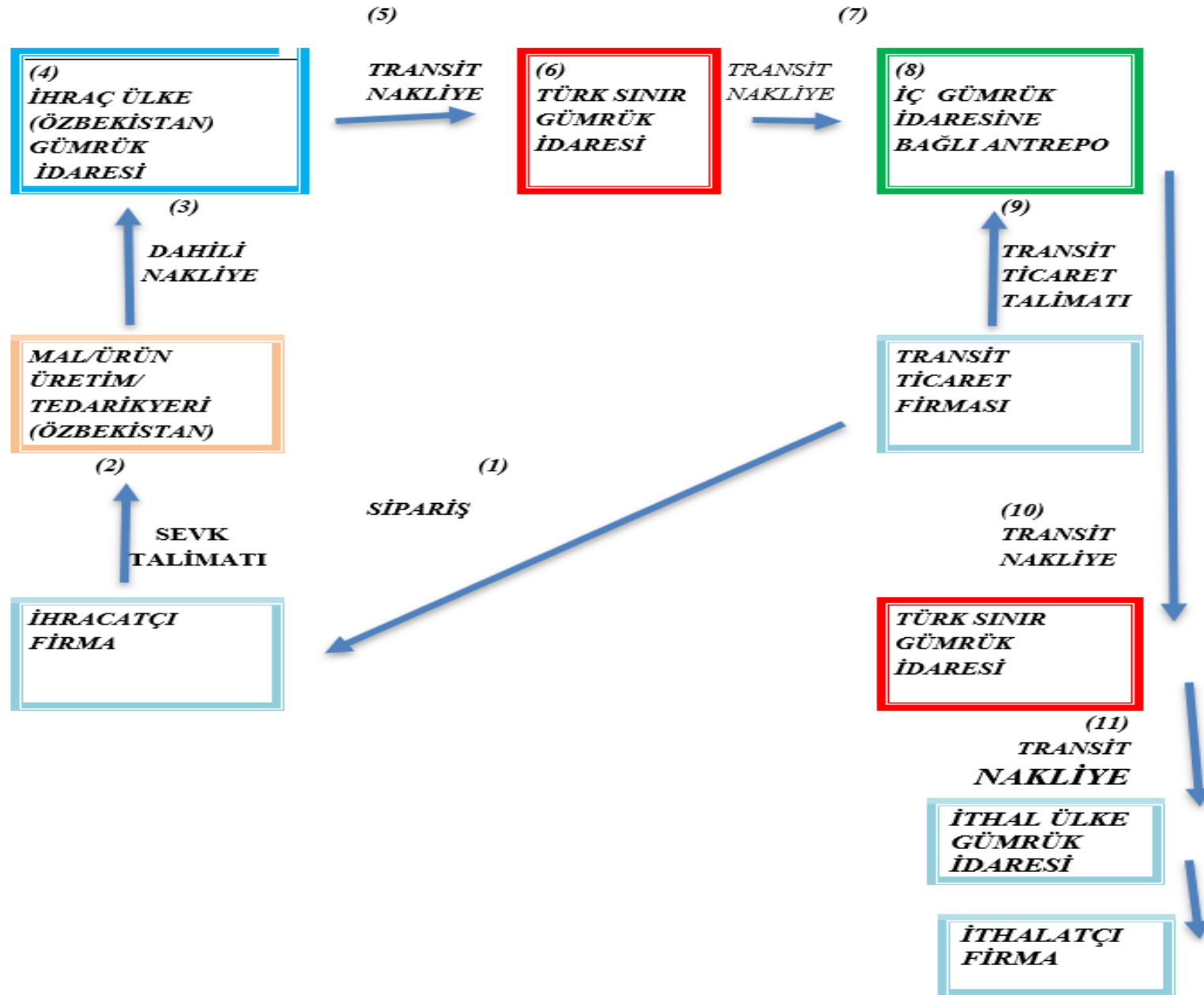
- 7- Bu ürünü örneğin; İstanbul Muratbey Gümrük Müdürlüğü denetimindeki bir geçici depolama yerine veya geçici depolama hükmünde bir antrepoya alarak buradan Kosova'ya transit ticaret kapsamında göndermek istediğimizi düşünelim.
- TIR Karnesi eşliğinde Muratbey Gümrük Müdürlüğü denetimindeki bu tür yere getirilen söz konusu ürünün taşıma işlemlerinin sonlandırılması için TIR karnesi ve taşıma belgesi (CMR) ve diğer belgeleri bu işlemi yapacak Gümrük Müşavirine teslim edilir.
- Eğer şirketiniz bünyesinde dış ticaret konusunda yetişmiş eleman istihdam ediyorsanız, bu işlemleri kendi personeliniz eliyle de yapabilirsiniz.

Sekizinci:Kosova'daki şirket adına normal ihracatta düzenlenen fatura gibi bir fatura tanzim

- 8- Şirket olarak, Kosova'daki şirket adına normal ihracatta düzenlenen fatura gibi bir fatura tanzim edilerek Gümrük Müşavirlik şirketine verilir.

Dokuzuncu olarak: kapıkule sınır kapısına

- 9- Gümrük Müşaviri tarafından,
- TIR aracına yüklenmek üzere :
- söz konusu ürünlerin geçici depolama yerinden çıkış işlemleri yapılır,
- araç yüklenerek Nakliye Şirketinin anlaşmalı olduğu bir şirket eliyle transit işlemi başlatılarak,
- sınır gümrük idaresi olan **Kapıkule Gümrük Müdürlüğü'ne** sevk edilir.

GÜMRÜK

İŞLEMLERİNİN

KOLAYLAŞTIRILMASI

UYGULAMALARI

• I- GİRİŞ

- Dış ticaretin gelişmesi ve hacminin artması;
- belirli bir büyüklüğe sahip ve sürekli ithalat ve ihracat işlemleriyle iştigal eden şirketlere:
- bir kısım gümrük işlemlerinde :
- **A- kolaylık sağlamak,**
- **B- işlemlerin hızlandırılması ,**
- **C- zaman kayıplarının önlenmesi ve**
- **D- Kağıt israfının önlenmesi vb.**
- zaruri hale getirmiştir.
- OKSB VB.

- Mevzuat düzenlemeleri kapsamında;
- dünyadaki Authorized Economic Operatör (AEO) uygulamalarına benzer biçimde “Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü” (YYs) uygulaması, 2013 yılında, Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği ile yürürlüğe konulmuştur.
- Firma maliyetlerinin azaltılması açısından bu uygulama, dış ticaret erbabına büyük kolaylıklar sağlamaktadır.
- İçerdiği yetkiler ve izinler, yetkilendirilmiş yükümlüye zaman ve maliyet açısından büyük kolaylıklar getirmekte ve rekabet kabiliyetini önemli ölçüde artırmaktadır.

Bu kolaylıklar kimler için ?

- 1- Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü (YYYS) Uygulaması
- 2- Onaylanmış Kişi Satü Belgesi (OKSB)
- olanlar için.

- 214. slaytta A,B,C,D için ortaya çıkan sorunları çözmek için:
- TEK PENCERE SİSTEMİ ve
- KONTEYNER VE LİMAN TAKİP SİSTEMİ
- Kuruldu.
- Bu sayede :
- Kağıtsız ortamda,
- Verilerin mükerrer girişi de engellenmiş oldu.

- **Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü (YYS) Uygulaması**
- Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü:
- gümrük yükümlülüklerini yerine getiren,
- kayıt sistemi düzenli ve izlenebilir olan,
- mali yeterliliği bulunan,
- emniyet ve güvenlik standartlarına sahip olan,
- kendi oto kontrolünü yapabilen
- **güvenilir firmalara,**
- **adlarına düzenlenen Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası aracılığıyla, gümrük işlemleri ve lojistik süreçlerde birtakım kolaylık ve imtiyazlar tanıyan uluslararası bir statüdür. xxxxxxxxxx**

- **Onaylanmış Kişi Statü Belgesi**
- **Onaylanmış Kişi statüsü:**
 - gümrük yükümlülüklerini yerine getiren,
 - ticari kayıtlarını genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun olarak tutan,
 - mali yeterliliği bulunan,
 - belli sayıda kişi istihdam eden
 - ve belli bir dış ticaret performansına sahip
 - firmalara,
 - gümrük işlemlerinde birtakım kolaylıklar tanıyan bir gümrük statüsüdür.

• OKSB İÇİN :

- Ülkemizde, serbest bölgeler hariç, yerleşik olup:
- en az iki yıldır fiilen faaliyette bulunan,
- gümrük ve dış ticaret mevzuatını ciddi ölçülerde ihlal etmemiş olan,
- ciddi mali suçlara ve ülke güvenliğini tehdit eden suçlara karışmamış olan,
- kesinleşmiş vergi borcu,
- sigorta prim borcu ve
- gümrük cezası borcu
- bulunmayan,
- yıllık olarak en az 1.000.000 FOB/ABD doları tutarında fiili ihracat yapanlar.

- Onaylanmış Kişi Statü Belgesi için aranan koşulların sağlanmaya devam edildiği sürece ve belgenin askıya alınması, geri alınması veya iptal edilmesine yol açabilecek herhangi bir mevzuat ihlalinde bulunulmadığı sürece **Onaylanmış Kişi Statü Belgesi 2 yıl süreyle kullanılabilir.** Belgenin süresinin sona ermesine 4 aydan daha kısa bir süre kalması durumunda belge yenileme başvurusunda bulunulabilir..

OKSB YE SAĞLANAN KOLAYLIKLAR

- 1-Eksik belgeyle beyanda bulunmak,
- 2-Mavi hattan yararlanma,
- 3-Basitleştirilmiş işlem kapsamında A.TR düzenleme ve vize etme,
- 4-Taşıt üstünde eşyanın gümrükleme işlemlerini tamamlama hakkı (**Supalan**, eşyanın antrepoya veya geçici depolama yerine boşaltılmadan, **taşıtın üzerinde gümrük işlemlerinin tamamlanmasıdır.**)
- 5- İndirimli/kısmi teminattan yararlanma (açıklama sonraki slaytta)

İndirimli/kısmi teminattan yararlanma

- Normalde bir gümrük rejiminde doğabilecek vergi borcunun tamamı kadar teminat verilmesi gerekirken, OKSB sahibi firma **tam tutar yerine yalnızca belirli bir kısmı kadar teminat** verir. Vergi silinmez; sadece gümrüğe bağlanan banka teminat mektubu veya nakit teminat miktarı azalır. Ticaret Bakanlığı da OKSB kapsamındaki kolaylıklar arasında bunu “kısmi teminat” olarak saymaktadır.

•Oksb ve yys farkları

- Onaylanmış Statü Belgesi (OKS)
 - ile
 - Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü (YKS)
-
- uygulaması birbirine benzemekle birlikte bazı temel farklılıklar vardır.
 - **Bu farkları şu şekilde özetleyebiliriz:**

- **1- Yetkilendirilmiş yükümlüler(YYS) onaylanmış kişilerin(OKSB) faydalandığı tüm izin ve yetkilerden faydalanabilirler.**
- **Yetkilendirilmiş yükümlülerin onaylanmış kişilerden farklı olarak**
 - *ayrıca taşıt üstü mavi hat,
 - *ihracatta yerinde gümrükleme ve
 - ***izinli gönderici** yetkisinden faydalanmaları mümkündür.
- **İzinli gönderici, transit rejimine tabi eşyayı hareket gümrük idaresine götürmeden, kendi yetkilendirilmiş tesisinden sevk edebilen kişidir.**
İzinli gönderici, transit beyannamesini düzenler ve taşımanın gümrük karşısındaki sorumluluğunu üstlenir.

- **Normalde araç önce iç gümrüğe gider**, transit işlemleri yapılır ve mühürlenir. **İzinli göndericide ise** bu işlemler firmanın veya taşıyıcının onaylanmış tesisinde yapılır; araç buradan doğrudan sınır kapısına hareket eder.

- **Normal işlem ile farkı**

- **Normal gönderici**

- Ankara'daki bir firma Almanya'ya makine ihraç edecek olsun:

1.Makine kamyonu yüklenir.

2.Kamyon Ankara'daki hareket gümrük müdürlüğüne gider.

3.Transit beyannamesi ve kontroller tamamlanır.

4.Araç gümrük tarafından mühürlenir.

5.Kamyon Kapıkule'ye hareket eder.

- **Burada araç, sınır kapısına gitmeden önce mutlaka hareket gümrüğüne uğrar.**

- **İzinli gönderici**

- Aynı taşıma izinli gönderici tarafından yapılırsa:

- 1.Eşya izinli göndericinin yetkilendirilmiş tesisine alınır.

- 2.Transit beyannamesi burada düzenlenir.

- 3.Gerekli kontroller tamamlanır.

- 4.İzinli gönderici araca özel tipte gümrük mührü takar.

- 5.Kamyon Ankara'daki gümrük müdürlüğüne uğramadan doğrudan Kapıkule'ye gider.

- **2- YKS süresiz olarak düzenlenmekte** olup koşulların karşılanmaya devam edip etmediği periyodik kontrollerle incelenirken,
- **OKS** belgesinin **geçerlilik süresi 2 yıldır** ve süre sonunda güncellenmesi gerekir.

- 3- **OKS** sahip olabilmek için belirli performans (ithalat, ihracat hacmi) koşullarına bakılırken,
- -**YKS** için sağlanması gereken herhangi bir performans koşulu bulunmamaktadır.
- 4- -**OKS** sahip olabilmek için gümrük kurallarına uyum ve mali yeterlilik şartı aranırken,
- **YKS** olabilmek için ayrıca düzgün ve izlenebilir bir kayıt düzeni ile emniyet ve güvenlik standartlarına sahip olunması gerekir.
- 5- **YKS U.A.bir uygulama olup bu statü için aranan koşullar global nitelikte iken,**
- **OKS yerel bir uygulamadır.**
- **?**

- 6- **Onaylanmış kişiler** sahip oldukları kolaylıkları,
- **yalnızca ülkemizde** kullanabilmelerine karşılık ,
- **YKS** yükümlüler sahip oldukları kolaylıkları imzalanacak karşılıklı tanıma anlaşmaları çerçevesinde ticaret yaptıkları ,
- **diğer ülkelerde de kullanabilirler.**
- 7- **YKS** yükümlüler, güvenilirliği tasdik edilmiş firmalar olduklarını kullanabilecekleri **özel bir logo ile ilan edebilirlerken,**
- **OKS kişiler için böyle bir uygulama söz konusu değildir.**

Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi : (GTS) ve **(REX)** (REGISTERED EXPORTER **Kayıtlı İhracatçı**)

HEDEFLER:

- 1- GTS rejimi kapsamında belge düzenleme formalitelerinin azaltılması
- 2- Faydalanan 3. ülkeler ihracatçıları (GYÜ),(AGÜ) açısından işlemlerin kolaylaştırılması
- 3- Belge düzenleme ve onay süreçleri devreden kaldırılmasıyla sadece karşılıklı işbirliğinin sağlanması

- Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) rejimi kapsamında elektronik veri işleme ve bilgi saklama sistemidir.
- **Sistemin temel amacı;**
- FORM A Menşe Belgesi, (form a ile menşe beyanı arasındaki farklar 246. slaytta)
- EUR.1 Dolaşım Belgesi ve
- fatura beyanı
- yerine
- **Menşe Beyanı uygulamasına geçilmesidir.**
- Bu amaçla yetkili idarelerce (gümrük ve dış ticaret müdürlükleri) ihracatçılar sisteme kaydolacaktır.

• [https://koto.org.tr/ihracatci-uyelerimizin-dikkatine---kayitli-ihracatcilar-sistemi-rex-hk-ad-5ce7ccb695bab#:~:text=%C3%9Cyelerimizin%20Dikkatine!!-,Kay%C4%B1tl%C4%B1%20%C4%B0hracat%C3%A7%C4%B1lar%20Sistemi%20\(REX\)%20Hk.,yerine%20Men%C5%9Fe%20Beyan%C4%B1%20uyulamas%C4%B1na%20ge%C3%A7ilmesidir.](https://koto.org.tr/ihracatci-uyelerimizin-dikkatine---kayitli-ihracatcilar-sistemi-rex-hk-ad-5ce7ccb695bab#:~:text=%C3%9Cyelerimizin%20Dikkatine!!-,Kay%C4%B1tl%C4%B1%20%C4%B0hracat%C3%A7%C4%B1lar%20Sistemi%20(REX)%20Hk.,yerine%20Men%C5%9Fe%20Beyan%C4%B1%20uyulamas%C4%B1na%20ge%C3%A7ilmesidir.)

GTS nedir?

- **Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS), :**
- gelişmiş ülkelerin veya ülke gruplarının,
- gelişmekte olan ya da az gelişmiş ülkelere yapılan bazı ithalatlarda **düşük gümrük vergisi veya sıfır vergi** uygulamasıdır.
- Örneğin Avrupa Birliği, GTS kapsamındaki bir ülkeden gelen belirli ürünlere **normal gümrük vergisi yerine indirimli vergi** uygulayabilir.

REX nedir?

- **REX – Registered Exporter System**, Türkçesiyle **Kayıtlı İhracatçı Sistemi**, **eşyanın tercihli menşei**ni **ihracatçının** kendi beyanıyla belgelemesini **sağlayan** bir menşe belgelendirme sistemidir.
 - **REX sistemine kayıtlı ihracatçı:**
- Klasik bir menşe belgesi düzenlemek yerine,
- Fatura veya başka bir ticari belge üzerinde,
- **Menşe beyanı / statement on origin** düzenleyebilir.
- İhracatçı sisteme kaydolduğunda kendisine bir **REX numarası** verilir.

Aralarındaki ilişki

GTS,

vergi avantajını sağlayan tercihli ticaret düzenlemesidir.

REX ise

bu avantajdan yararlanacak eşyanın menşeyini ispatlama yöntemlerinden biridir.

- Örneğin:
 - Bangladeş'teki bir tekstil firması AB'ne gömlek ihraç ediyor olsun.
1. Bangladeş, AB'nin GTS düzenlemesinden yararlanıyorsa gömlek AB'ye **indirimli veya sıfır gümrük vergisiyle girebilir.**
 2. Ancak gömleğin gerçekten Bangladeş menşeli olduğunun kanıtlanması gerekir.
 3. **İhracatçı REX sistemine kayıtlıysa, ticari belge üzerine menşe beyanı yazar.**
 4. AB'deki ithalatçı bu beyana dayanarak GTS kapsamındaki vergi avantajından yararlanır.

Kavram

GTS

REX

REX numarası

Menşe beyanı

Ne anlama gelir?

Gelişmekte olan ülkelere tanınan
gümrük vergisi avantajı

Tercihli menşein ihracatçı tarafından
beyan edilmesini sağlayan kayıt sistemi

Kayıtlı ihracatçıya verilen kimlik
numarası

İhracatçının ticari belge üzerine yazdığı
menşe açıklaması

- REX Sistemi 1 Ocak 2017'de AB'de uygulamaya başlanmıştır. Ülkemizde ise 15 Haziran 2019 tarihinden itibaren kademeli olarak uygulanmaya geçilecektir.
- **Taraflar;**
- AB ülkeleri, Türkiye, İsviçre, Norveç ve Faydalanan Ülkeler (GTS rejimi kapsamındaki ülkeler)

- "**Form A Menşe Belgesi**" ile "**Menşe Beyanı**" arasında temel farklar şunlardır:

1. **Form A Menşe Belgesi:**

1. **Resmi bir belge** olup, yetkili makamlar (örneğin ticaret odaları) tarafından düzenlenir.
2. Belirli ülkeler arasında tercihli ticaret anlaşmaları kapsamında kullanılır ve ithal edilen ürünlere gümrük indirimleri sağlar.
3. **Gümrük işlemleri** sırasında ibraz edilir ve ürünün menşeyini kanıtlar.

2. **Menşe Beyanı:**

1. İhracatçı tarafından düzenlenen ve imzalanan bir beyan olup, genellikle **değeri düşük** olan gönderiler için kullanılır.
2. Belge düzenleme sürecine gerek kalmadan, ihracatçının ürünlerin menşeyini beyan etmesine olanak tanır.
3. **Resmi makamların onayına** gerek duymaz, ancak yanlış beyanın hukuki yaptırımları olabilir.

- **Özetle**, Form A daha resmi ve yetkili makamlar tarafından düzenlenen bir belge iken, **Menşe Beyanı**, **ihracatçının kendi inisiyatifiyle düzenlediği bir beyan niteliğindedir.**

- <https://chatgpt.com/c/66ebf48d-64dc-8000-a2a3-396747c2e292>

- **Karşı Ülke Ortak Gümrük Kapısı Çalışmaları:**

- Türkiye'nin komşusu bulunan ülkelerle gümrük işlemlerinde **mükerrerliğin önüne geçilmesi**
- ve
 - **gümrük kapılarında işlemlerin hızlandırılmasını**
- teminen bu yönde Gürcistan ve Suriye ile başlatılan çalışmaların bilahare İran'la devam ettirilmesi planlanmışsa da;
- bu yıllarda yaşanan bir yandan, İran'a ambargo kararının getirdiği, diğer taraftan Gürcistan'da Güney Osetya'nın Rusya tarafından ilhakıyla sonuçlanan siyasi gerginlikler ve Suriye'de 2011 yılında başlayan iç savaş nedeniyle bu çalışmalar sonuçlandırılmamıştır.

- Bu çalışmalarla;
- Türk Sınır Gümrük İdaresinden çıkışta
- -ihracatta-verilen beyanın karşı ülkede,
- aynı şekilde
- karşı ülkede verilen beyanın da Türk Sınır Gümrük İdaresinde
- kabul edilmesi,
- böylece aynı eşya üzerinde iki kez kontrol yerine, bir yerde kontrol edilmesiyle, gümrük kapılarında gereksiz yığılmaların önlenmesi, işlemlerin hızlandırılması ve
- ithalat ve ihracat beyanlarındaki usulsüzlüklerin ortadan kaldırılarak, karşılıklı ithalat ve ihracat beyanlarının doğru bir biçimde yapılmasının sağlanması
- amaçlanmıştı.